

ONZE VOGELS

46e jaargang no. 11, 1985

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers



ysel

De /

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol, E.J. Lensink,
W.C. Oonk, Joh. M. van Pelt, A.F. Smit, H.J. Veerkamp
en E.M. Wessels.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.

2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.

Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: L. Poppema, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 96 51 75.

District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.

District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.

District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.

District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.

District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.

District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.

District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Verdilaan 21, 5707 RG Helmond, telefoon (04920) 25609.

District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 73 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:

Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.

Tropen, parkieten etc.:

P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.

Zangkanaries:

W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 45,- bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend. Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wens men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

L.J.E. Reintjens, Keulerstraat 5,
6372 KD Schaesberg, telefoon (045) 31 34 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

H.J. van Doorne, Beurtschipper 58,
3201 GA Spijkenisse, telefoon (01880) 2 24 76.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

A.P. Wessels, Postbus 1591,
3000 BN Rotterdam, telefoon (010) 19 70 10.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

A.J. Boet, Cypergras 16,
3068 CA Rotterdam, telefoon (010) 20 21 36.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon 074-91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Zuiderweg 93,
9744 AA Groningen, telefoon (050) 56 51 75.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnee: OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot e met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224



BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 50.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees - met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

VRAGEN OVER?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26, 6535 TN Nijmegen.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: G. Horst, Goudvinkhaag 14, 3993 BC Houten.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a, 9677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourporti, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 16 december 1985.

IN DIT NUMMER

	pag.
De Red Vented Blue Bonnet	484
Jammer dat zangtoeren niet gekleurd zijn	487
Chinesche dwergkwartels	488
Bobbel 10	489
Vogels kopen	491
Risico's beperken bij kanariekeuk	494
Wat lezers schrijven	496
Guinea duif	497
De Japanse Meeuw	498
De Dennenmees	500
Goudwever	500
Zebra vinken in 50 kleurslagen	501
Rupsvogels	502
Nene, hawaii - of lavagans	504
Sedatie bij dagroofvogels	506
Jendaya-parkiet	507
Het geslacht Pytilia	508
Volière Leeuwarden	513
Volière voor Aeneas	513
De volière van de maand	514
Kamille	514
Moerasandijvie	521

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
ESVE, Interrup Holland, Siem van 't Hart, Joma-print	486
Wolro, W. Rouppe van der Voort, Gehu, Kloeg	490
N.B.v.V. Kalender 1986	497
S.T.T. Kemo Alkmaar	502
Het Spectrum	515
Cetonics, Dijks Dongen, Aves opfok, v.d. Hoven, L.S.M., AZ Bundes Vogelschau 1985, 404	516
Blankestijn's pet farm, F. Thijssen Mill, Orni-Mondo, Fauna metaalwaren b.v.	517
Vraag & Aanbod	518
Konacorn, Fauna Metaalwaren b.v.	521
Holland Diervoeders b.v.	520
Fauna Metaalwaren b.v.	522
Langhout's Dier-Home, Oriux, Cédé eivoer	524
V.V.R. Vogelvoederfabriek, van Keulen	525
Rein van der Veen, N.B.v.V.-Service, Animal, N.B.v.V. Boekenservice	527
Witte Molen	528

Foto voorplaat: Red Vented Blue Bonnet

Foto: André Bruggeman

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.
Postbus 59, 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22.



De Red Vented Blue Bonnet

Psephotus haematogaster haematorrhous

Tekst: André Bruggeman

Foto's: André Bruggeman en Wolfgang de Grahl.

De Red vented Blue bonnet is beslist geen parkiet om zonder handschoenen aan te pakken. Hiermede wordt bedoeld dat ze echt vechtlustig van aard zijn. Dat op zich maakt dat deze parkietsoort niet voor de eerste de beste vogelliefhebber geschikt is. Daarbij komt nog dat ze vrij schuw blijven en behoorlijk veel spektakel kunnen maken. Het lijkt mij dat deze soort de agressiefste is van alle Australische kromsnavels die we normaliter bij de vogelliefhebbers aantreffen. Men dient ze uitsluitend paarsgewijs te houden. Ook buiten de broedtijd blijven ze erg verbeterd tegenover andere vogels en zelfs de jonge vogels tonen al heel gauw een dergelijk karakter. Het is misschien wel juist deze negatieve trekjes die voor mij persoonlijk het houden van deze soort aantrekkelijk maakt, gewoon omdat ze duidelijk anders zijn dan anderen. Niettemin is hun kleurige bevedering heel erg boeiend om te zien en dat maakt weer veel goed. Onderling kunnen ze in de uiterlijke verschijningsvorm nogal eens verschillen.

Als u er aan zou denken om deze parkieten te gaan houden, kunt u er toch veel plezier aan beleven. Wel dient u er voor zorg te dragen dat de volière waarin ze worden gehuisvest goed is afgewerkt en op de aanwezigheid van dergelijke vogels is berekend. Ze hebben weliswaar geen snavel waarmee ze het gaas zullen doorbitten, maar het houtwerk heeft wel wat te verduren.

Als in een houten wand al een gaatje of gleuf zit, dan beginnen ze dat onherroepelijk groter te maken met alle gevolgen van dien.

De lengte van de volière dient minimaal vijf meter te zijn, vooral omdat het mannetje een echte achtervolger is. Reeds vroeg in het voorjaar begint hij al achter de pop aan te jagen en zij moet dan ruimte hebben om hem van zich af te schudden. Mist zij die ruimte en kan zij niet genoeg uitwijken, dan zou het best wel eens slecht met haar kunnen aflopen. Daarom vragen deze vogels, vooral

in het begin van de broedperiode, extra aandacht.

Wel is het zo dat geen enkel koppel gelijk is, maar in het algemeen hebben ze toch een vrij slechte reputatie en dat is niet zomaar van zelf gekomen. Naar mijn mening ontstaan de grootste moeilijkheden als het koppel elkaar niet ligt en vandaar dat het tijd kost om een goed koppel te vormen. Het is dan ook een hoge uitzondering als eenjarige vogels al tot voortplanting overgaan.

Als jonge vogels worden aangekocht, kan het ook wel eens moeilijk zijn om met enige zekerheid een man en een pop te kiezen. Men dient af te gaan op de grootte en de ontwikkeling van de vogels. Vandaar dat men dient te vermijden om twee op elkaar gelijkende types aan te schaffen maar er beter aan doet om twee vogels te nemen welke in grootte duidelijk van elkaar verschillen. Op de kleur kun je bij jonge vogels niet af gaan, pas het tweede jaar zijn ze op volle schoonheid.

Het nestblok moet een diepte hebben van 50 cm, mag vrij smal zijn en getimmerd van duim- of planken. Het bodemoppervlak moet ongeveer 12 x 20 cm zijn. Als nestmateriaal geven we vermolmde stukken hout welke door de vo-

gels zelf fijn worden geknaagd. Een dergelijke handeling stimuleert waarschijnlijk ook hun broeddriften. Het nestblok hangen we het best op in het nachtverblijf zo dicht mogelijk bij de plaats waar ze normaal de nacht doorbrengen. Omdat ze meestal al heel vroeg in het voorjaar jongen hebben, is een dergelijk beschutte plaats aanbevolen. Nog even wat het nestblok zelf betreft, het is wellicht ook aan te bevelen om het invlieg gat met een plankje van een zachtere houtsoort te verkleinen zodat ze zelf dit gat op maat kunnen maken. Elk jaar weer kun je dan een nieuw plankje aanbrengen. Het is vooral de pop die zich met de inrichting van het nest bezig houdt terwijl de man dicht in haar buurt zijnde haar met wat gefrazel aanmoedigt. Voor de rest steekt hij er geen snavel naar uit. De pop maakt het invlieg gat zo groot dat zij er zich maar het doorheen kan wringen. Kennelijk voelt zij zich dan beschermd en broedt zij ongestoord de eieren uit want zelfs de man, die groter is, kan niet in het blok komen. Zij voert ook zelf de jongen zolang ze in het nestblok verblijven. De man voert haar en eventueel ook de jongen maar dan alleen als zij met hun kopje voor het invlieg gat zitten te bedaien. Een legsel

kan variëren van 4 tot 8 eieren welke in drie weken worden uitgebroed. Bij grote legfels kan er een verschil in uitkomen zijn maar dit geeft weinig problemen en komen meestal alle jongen goed op stok. Overigens zijn grote nesten bij ons wel zeldzaam en meestal verheugen we ons al op 3 tot 5 jongen per seizoen. Twee achter elkaar volgende broedsels komt ook niet vaak voor. Zo'n viertal weken nadat de jongen zijn uitgevlogen, doen we er goed aan ze van de oudervogels te scheiden voordat hun vader er rivalen in gaat zien. Gebeurt dat dan vallen er beslist slachtoffers.

Een stel blue bonnets dat altijd even lief is voor elkaar, zich rustig gedraagt en daardoor een goede indruk geeft, brengt in het algemeen geen jong op stok. Er moet echt wat vuur in deze vogels zitten. Een goede man heeft alles zo in de gaten, is ook vlug opgewonden en gaat vurig te keer met knikkende kopbewegingen waarbij de gespreide staart heen en weer wordt bewogen. Ook zet hij in een dergelijke toestand zijn kopveren wat op en is het net een gekuilde vogel. Niettemin vertoeven beide vogels van een goed actief koppel steeds dicht bij elkaar en wanneer er een wat verder weg is, onderhouden ze door middel van zachte fluittonen toch contact ook als bijvoorbeeld de pop in het nestblok zit.

Hun vlucht is govend, met snelle krachtige vleugelslagen. Ze brengen veel tijd op de grond door, meestal zoekend naar wat eetbaars zoals met name onkruiden. Het is goed om op verschillende plaatsen in hun volière en ook op verschillende tijdstippen wat onkruidzaden te

... IK BEN VANDAAG OP NIEUWE LEDEN UITGEWEEST. MET 'ONZE VOGELS' IN MIJN HAND HAD IK WEINIG OVERREDINGSKRACHT NODIG ...

strooien. Met verse wilgentakken kunnen ze zich uren bezig houden. Met hun snavel ontchtersen ze de takken en op een speelse manier klauteren ze acrobatisch door de twijgen. Een op de grond liggend rotablok of houtstronk gebruiken ze graag als zitplaats om daar wat in de veren te poetsen of een middagdutje te doen. Door hun schuifkleuren op de rug vallen ze nauwelijks op. De voeding stelt geen speciale zorg. Ze nemen met graagte een goede zaadmengeling voor grote parkieten op en

apart krijgen ze dan nog wat zonnepitten, zachtvoer, appel, wortel en vooral wat groenvoer. Bessen lusten ze graag alsook wat zacht geweekte mais in kolven. Ook trossierst en havermoutvlokken blijkt voor hen een lekkernij te zijn. Naast de Red vented zijn er nog een paar rassen blue bonnets, te weten de Yellow vented, de kleine en de bleke blue bonnet. Pas op dat als u met deze soorten gaat kweken u geen twee vogels van een verschillend ras met elkaar koppelt want dat is gewoon zonde. Verder zij nog op te merken dat de blue bonnets winterhard zijn, ze dus de winters gewoon in de buitenvolière kunnen doorbrengen mits die volière maar is voorzien van een goed beschut nachtverblijf.

Op dit moment is er onder de vogelliefhebbers een niet zo'n groot aantal. Ik hoop toch dat daar vrij spoedig verandering in komt en het niet zo moeilijk blijft om voor bloedverversing te zorgen zodat steeds meer vogelliefhebbers van deze werkelijk schitterende parkieten kunnen genieten.



Kleine Blue bonnet

Yellow vented blue bonnet



Jammer dat zangtoeren niet gekleurd zijn.

Het zou voor de zangkweker een pracht hulpmiddel zijn om beter te selecteren. In *Onze Vogels* no. 5 1985 pagina 199, wordt erfelijkheid nogal in twijfel getrokken en de nodige vraagtekens geplaatst.

Er wordt hierbij een vergelijking met de isabelfactor en de hoofdtoer van de Waterslager, de klokkende waterslag, gemaakt.

Waarom niet met alle toeren, want het lied van de zangkanarie bestaat uit een aantal toeren die de waarde van de vogel op de wedstrijd bepalen.

De vergelijking is op zich niet slecht, maar de schrijver maakt hierbij de vergissing dat ieder isabel ook een topper is.

Citaat: "Mogen we een klokkende waterslag, als ware het een isabelfactor, in de erfelijkheidsformule invoeren, waarna in het najaar vanuit de inzetkooitjes de klokken ons automatisch tegemoet bammen."

Gaan wij uit van de fokzuivere isabel, komen daar alleen maar isabellen uit, prima! Maar nu gaan we de vogels even op de keurtafel zetten. Als we een topper nemen is dat een vogel van 91 punten met 47 punten voor kleur en pigment te vergelijken met 9 klokkende waterslag. Maar hoeveel van die toppers komen er bij een isabellkweker in zijn hok voor. Zeker niet als men op zijn jan-boerenfluitjes te werk gaat. De topkwekers in de kleur zijn wel zeer selectief bezig, en het zijn veelal dezelfde namen die je leest in de kataloog, niet altijd kampioen maar wel in de top.

Naast deze toppers van 91 punten zien wij ook vogels van 89-46, 88-45, 87-43, 86-43. Met bemerking van de keurmeester kleur niet egaal, te lichte flanken, vleugel en staartpennen te licht, kop te intensief enz.

Als wij kleur en pigment nu eens vergelijken met klokkende waterslag is dit als volgt:

Het bammen van de klokkende waterslag wordt steeds minder, en de aanmerkingen van de keurmeesters zijn, weinig wateraccent, gaat naar gebogen fluiten.

Als dergelijke aanmerkingen op de lijst voorkomen, is men gewaarschuwd.

Men dient dan door een goede selectie de zaak weer op te vijzelen.

Het argument dat de vader of grootvader zo goed was gaat voor de zoons lang niet altijd op. Iedere topper geeft nog geen topper, en iedere topper is nog geen goede kweekvogel.

Het aankopen van toppers geeft nog geen garantie voor goede nakomelingen, zowel bij de kleur als bij de zangkanaries.

Je hebt zowel in de kleur als in de zangkanarie kweek onfokzuivere vogels.

Lees de theorie maar eens over de kruising schokkelvogel maal niet schokkelvogel in het boek van Weiling, Schoone-water, of Kwast.

Als wij deze paring bekijken, zien we dat uit de eerste paring schokkelman x niet schokkel (holpop) alleen een F1 pop wordt aangehouden. Deze wordt weer gepaard met een broer van de stamvader. Van de F1 zonen wordt geen vogel gebruikt, omdat bij de zangkanarie de factor fokzuiver of fokzuiver niet is te zien.

In de tweede generatie zit maar één prima vogel met zowel schokkel en holrol. De tweede middelmatig hol geen schokkel, de derde vogel prima hol, geen schokkel, de vierde middelmatig hol met middelmatige schokkel. Dat zijn maar twee vogels met schokkel van de vier. Dit is ook niet met voorzang aan te leren, omdat het zangorgaan dit niet kan produceren. Natuurlijk kan het voorkomen dat een aangekochte vogel die dezelfde structuur van het zangorgaan bezit een verbetering in onze eigen vogels brengt. Als daar nog bij komt dat zo'n man in zijn vererving dominant is, is dat meegenomen.

Dit was duidelijk het geval door het aangehaalde voorbeeld van vererving klokkende waterslag, waar deze vogels zeer sterk in waren. De eigen vogels werden meegetrokken, en dat is niet vreemd want dit gebeurt zowel bij goede als bij slechte toeren.

Denk maar aan de Tjolfluiten, Kiewfluiten, Spitse bellen, enz. Dit is dan invloed van milieu (voorzang).

Maar lang niet alle voorzang wordt overgenomen. Vogels die niet het erfelijk vermogen bezitten om een bollende waterslag te brengen, leren dit niet aan. Dit

geldt ook voor de fluitenrol, zogenaamd vogels uit dezelfde stam, de ene brengt fluitenrol, de andere niet.

Het zangorgaan is niet in staat deze toer te produceren, ofwel onfokzuiver voor fluitenrol. Als de voorzang zoveel invloed had op onze zangkanaries, zouden wij tijdens de keuring veelvuldig gekonfronteerd worden met zangtoeren van andere vogels, zoals van spreuwen, lijsters, merels, mussen noem maar op.

Het voorbeeld wat aangehaald wordt over de tjokken, heeft een andere aanwijsbare oorzaak, het voordeel dat je de vogel kent.

Deze toer is minder van waarde omdat hij verbonden wordt met een beltoer. De vogel spreekt de tjok wel goed uit en gebruikt de daarvoor voorgeschreven klinkers en medeklinkers.

De oorzaak is het tempo wat bij deze vogels te snel wordt.

De klokkende waterslag gaat sneller worden, en komt er soms klappend uit met veel wateraccent, waarbij de klinkers OE en daar tussendoor E, en A gebruikt worden. De rollende waterslag zit tegen de klokkende waterslag aangeplakt. De staaltonen worden te kort, bellen veel met water.

Gebruik voor deze vogels een vogel met een rustig tempo.

Mag gerust wat minder klokkende waterslag brengen wat erfelijk is dit goed aanwezig. Voorzang van een goede tjokkenvogel en verwijder voorzang van vogels met tjokbel. Want ook vogels met goede tjokken brengen bellen, dus gebruiken dezelfde klinkers en medeklinkers, zodat zij het vermogen bezitten deze toeren met elkaar te verbinden.

Conclusie:

Erfelijkheid is de basis voor verbetering van zowel zang als kleurkanaries.

Lijnteelt en stammenteelt heeft wel degelijk zin.

Met dit systeem is onze zangkanarie tot de zanger van nu geworden.

Milieu heeft in bepaalde opzichten zeker invloed op onze zang, maar niet alles, want dan zouden wij ook een kleurkanarie door voorzang op het kampioenschap aan kunnen sturen.

Het zangorgaan van de kleurkanarie is daar niet op gebouwd.

Kleurkweek is zeker te gebruiken als voorbeeld, maar dan wel op basis van zowel goede en minder goede vogels.

Selectie is een van de grootste factoren voor het verbeteren van onze vogels.

Dit is niet alleen grootte, voeren, aantal eieren, maar ook selectie op onderlinge zangtoeren.

Henk Warmordam

Vogels 91-47 kl. pig. 9 klws.	90-47 kl. pig. 9 klws.	88-46 kl. pig. 8 klws.	87-45 kl. pig. 7 klws.	86-44 kl. pig. 6 klws.
----------------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------	---------------------------



(*Excalfactoria chinensis*) Linnaeus 1766.
 Het meest bekend van alle kwartels is toch wel de
 Chinesische dwergkwartel, de kleinste van alle
 hoenderachtigen. Reeds vele tientallen jaren worden ze
 in volières gehouden en met succes gekweekt.
 Importeren uit het wild gebeurt dan ook al lang niet
 meer.

Herkomst.

De chineische dwergkwartel komt in het wild in Zuid-Oost Azië voor. Er zijn ook ondersoorten bekend in Afrika, Australië en Nieuw Guinea. Het terrein waarin we ze aantreffen bestaat uit open graslanden en licht beboste streken.

Uiterlijke kenmerken.

Deze kwartel is ± 12 cm. groot. Het mannetje (haantje) is donkerblauw van kleur met een witte vlek op de buik. Hier vinden wij ook donkerbruine veren. Verder heeft hij een zwart-wit keelmasker. Het vrouwtje is, zoals bij de meeste kwartels, onopvallend van kleur. Een bruin gestreept verenpakje is alles. Doordat er zoveel met deze dwergen gekweekt werd en wordt, ontstonden in de loop der jaren diverse mutaties. De eerste was de z.g.n. zilvermutatie. Als we nu kijken, dan is het een warboel van vele mutaties en mutatie-combinaties van heel donker tot heel licht. Ook zijn er teeds stammen waarvan het haantje geen keelmasker heeft. De geslachten zijn dan voor een leek vaak moeilijk te onderscheiden.

Huisvesting, voeding en verzorging.

Aan de huisvesting worden geen bijzondere eisen gesteld. Een buitenvolière

met een goed tochtvrij nachthok is prima. Wel moet u er rekening mee houden, dat ze een opening bij de grond hebben waardoor ze naar binnen en naar buiten kunnen.

Ze zijn winterhard. Af en toe moeten de pootjes in de gaten gehouden worden, omdat daar nog wel eens wat klontjes mest aan willen blijven plakken. Deze dienen er door voorzichtig weken in lauw water afgehaald te worden.

We zien dit vooral als het een poosje nogal nat geweest is in het hok. Vang de kwartels zo min mogelijk en als het moet, altijd met een net.

De veren zitten erg los en voordat je het weel loopt de kwartel geplukt in de ren en heb je zelf een handvol veren!

Als voedsel nemen ze met een gewoon tropisch zaadmengsel genoeg, de rest scharrelen ze er in de buitenvolière wel bij op.

Hebben ze deze mogelijkheid niet, geef ze dan af en toe wat meelwormpjes, Universeelvoer of andere dierlijke- en plantaardige produkten. Ze hebben er niet veel van nodig maar het brengt ze in topconditie.

Naast het voer hebben ze uiteraard schoon drinkwater nodig.

Een vervelende eigenschap van deze dwergjes is het verenplukken, dat ze bij

elkaar doen. Vaak plukt het haantje het hennetje op de rug kaal of omgekeerd. Je kan dat alleen voorkomen door ze een behuizing te geven met veel afleiding en plaatsen waar ze weg kunnen kruipen.

Aan die kale rug gaan ze best niet dood, maar het is wel een naar gezicht.

Fokkerij.

Men kan bij één haantje meerdere hennetjes houden.

Is de volière ruim genoeg, dan is zelfs aan te raden om er twee of drie hennetjes bij te houden. De haan kan zijn aandacht verdelen en de hennen blijven beter in de veren.

Op een leeftijd van ± 3 maanden zijn deze kwartels al geslachtsrijp.

We kunnen de eijes laten liggen en hopen dat een hennetje zelf gaat broeden of ze in een broedmachine leggen.

Of een hennetje zelf gaat broeden is van een aantal factoren afhankelijk.

1e. Ze moet "er aan toe zijn". De dagen moeten lang genoeg en de temperatuur hoog genoeg zijn.

2e. De broeddrift moet er, erfelijk gezien, wel in zitten.

3e. Ze moet een geschikt, beschut plekje kunnen vinden.

Punt 1 en 3 kunnen we wat beïnvloeden door het plaatsen van diverse schuiltmogelijkheden in de volière en verder maar hopen dat het een goed voorjaar en zomer zal worden.

Wat punt 2 betreft is het niet zo eenvoudig. Een hen met weinig of geen broed-

De

seel

drift en moederzorg zal in de natuur geen nakomelingen krijgen en de slechte eigenschappen verdwijnen weer. Leggen we echter de eitjes in een broedmachine, dan komen deze wel uit en krijgen we jongen die zelf ook slechte moeders zullen zijn. Dat dieren die in de broedmachine geboren zijn zelf niet zullen broeden, is onzin. Als het moederdier goede broedeigenschappen bezit en we broeden de eitjes met een broedmachine uit dan hebben de nakomelingen absoluut dezelfde goede eigenschappen als de kuikentjes (broers en zusters) die wel door de moeder uitgebroed zijn.

Mocht u echter de keuze hebben dan is z.g.n. natuurbroed (bij de eigen moe-

der) aan te bevelen om aan te schaffen. Je hebt dan meer zekerheid!

De eitjes variëren in kleur van blauw tot groen en bruin.

De broedtijd bedraagt 16 dagen.

De kuikentjes zijn zo klein, dat ze door het dubbeltjes gaas heen kruipen. Dus houdt ze in de gaten!

Soms doet het haantje vervelend en moet bij de kulkens weggehaald worden.

Geef de kuikentjes wat opfokmeel voor kippen, dan komen ze vast wel groot!

Ook is er speciaal kwartelopfokvoer in de handel, dat weliswaar vrij prijzig, maar wel goed is.

Fokt u de kuikentjes in een apart hokje zonder het hennetje op, zorg er dan voor

dat de temperatuur $\pm 32^\circ$ Celsius is. Vergeet uiteraard het water niet! Neem een paar lage bakjes ($\pm 1/2$ cm hoog) en leg er wat steentjes in, zodat ze er niet in kunnen uitglijden, want dan verdrinken ze erin!

Af en toe een beetje groenvoer erbij en ze zullen voorspoedig groeien.

Wil je ze ringen, wacht er dan niet te lang mee, want de ringmaat is 3,5 mm! De chineesche dwergkwartel past in iedere voliëre en zeker voor de beginnende liefhebber zeer geschikt.

Ze zijn er in vele kleuren. Maar wie kweekt de eerste geheel witte Chinese Dwergkwartel?

Ik ben benieuwd!

Bobbel 11

Uitgewerkt moet worden het verschil tussen pigment en carotenoïde kleurstoffen, rekening houdend met de relatie die tussen beide bestaat. Naar aanleiding van een reactie op de vorige Bobbel moet echter eerst duidelijk gemaakt worden waarom steeds over geel en rood gesproken werd als carotenoïde kleuren in het geding waren. Er zijn immers veel meer kleuren bij vogels waarneembaar, aldus de criticus. Oppervlakkig gezien is dat juist, nadere beschouwing leert dat ongeveer 95% van de waarneembare kleuren te herleiden zijn tot geel en rood.

Gecombineerd voorkomend ontstaat oranje, als geel en rood niet manifest worden in het verenkleed ontstaan witte vogels, groene vogels worden als groen waargenomen als zij (de vogels dus) in het bezit zijn van pigment én van geel, onttrek het geel aan het pigment en de vogel wordt als blauw waargenomen, onttrek het pigment aan een groene vogel, wat overblijft kan niet anders dan als geel waargenomen worden. Als dan ook nog ingecalculeerd wordt dat zowel geel alsook rood in een oneindig aantal mengvormen aangetroffen kan worden, al dan niet gecombineerd met de aanwezigheid van pigment, dan moet ook u duidelijk zijn dat met geel en rood als carotenoïde kleuren erg veel "gedekt" is.

Dat vastgesteld hebbend zou het slordig zijn om niet te vermelden dat ook pigment roodachtig, soms zelfs rood, is of kan zijn, generaal genomen is pigment

qua tinting een variabele tussen diep zwart en heel licht beige-bruin. Het mag u niet ontgaan dat tussen beide aangegeven uitersten nogal wat gradaties mogelijk zijn, zoals zwart-bruin-grijs enz. enz. Grijs pigment gecombineerd met geel carotenoïde geeft een blauw-zweem bij sommige vogels, blauw pigment gecombineerd met rode carotenoïde geeft een purperachtige kleuruiting. Het is boeiend dat pigment als blauw waargenomen kan worden zonder dat te zijn, in een aantal gevallen lijkt het pigment blauw, is echter zwart maar wordt door een specifieke ligging in de bevedering als blauw waargenomen.

Kleur en kleurwaarneming zijn **twee** begrippen, waarbij vooral de kleurwaarneming nogal subjectief is. Subjectief omdat de waarneming beïnvloed wordt door het aanwezige licht, door de lichttemperatuur, door het gezichtsvermogen van de waarnemer. Verander iets aan één van de drie gegeven criteria en de kleur wordt anders waargenomen! Lichtbreking en lichtbrekingsindices houden rechtstreeks verband met o.a. kleurwaarneming, bij een aantal vogels is door een erfelijke oorzaak sprake van een veranderde lichtbrekingsindex, daardoor wordt het oorspronkelijke pigment anders waargenomen. Vaak worden zo ontstane pigmentuitingen aangeduid als structuurkleuren.

Tussen het optreden van pigment en het optreden van carotenoïde kleur(en) zit gelukkig een kardinaal verschil, in alle

onderzochte gevallen is het optreden van pigment gekoppeld aan het genetisch vermogen, daarentegen is het optreden van carotenoïde kleurstof gekoppeld aan de voeding die opgenomen werd. Dus pigmentbezit stoelt op erfelijke factoren, voor het vormen van geel/rood is erfelijk alleen de aanleg aanwezig, die aanleg kan teniet gedaan worden door erfelijke factoren en door het verstrekken van niet-geëigend voedsel. Oorspronkelijk gele vogels kunnen rood gemaakt worden door de voeding, rode vogels kunnen geelachtig oranje worden door het onthouden van bepaalde voedingsstoffen.

Het optreden van pigment is NIET OF NAUWELIJKS via de voeding te beïnvloeden, het optreden van carotenoïde kleuren is daarvan AFHANKELIJK. Met de regelmaat van de klok bereiken ons klachten over het teruglopen van de kleur bij wildvangvogels die al jaren in een beschermd milieu gehouden worden, in alle gevallen ligt de oorzaak bij een voedingsdeficiëntie, een tekort aan een bepaald voedsel dat de vogel in zijn/haar stambiotop in voldoende mate aantreft. Sommige vogels staan als "ondersoor" te boek, in veel gevallen ontstaan zulke ondersoorten door de biotoopverschillen, vogels gaan er anders uitzien als de beschikbare voeding in een biotoop anders is. Volgende maand bekijken we de grondstoffen voor carotenoïde kleuren.

K.R.



ondertussen. Neen, als je met een levende hobby bezig bent, dien je te weten wat je doet. Als je met zo'n hobby gaat beginnen, dien je al te weten waaraan je begint. We hebben bij het houden van dieren wel een stukje verantwoordelijkheid op ons genomen, daar moeten we ons wel degelijk van bewust zijn. Geef eerst wat geld uit aan literatuur en laat u uitgebreid informeren alvorens zelf daadwerkelijk hobbyist te worden.

Bij aankoop van vogels moeten we goed bekijken waar we de vogels kopen, bij wie. Is de ruimte bij de handelaar of liefhebber goed onderhouden en ziet er alles schoon en fris uit? Is het drinkwater wat ze krijgen helder en fris? Hoe gedra-

gen de vogels zich in de kooien? Zitten ze lusteloos en stil in elkaar, de kop in de veren, we noemen dat 'dikzitten', dan is het niet helemaal te vertrouwen, de kans is groot dat die vogels iets mankeren. Een vogel moet mooi strak in de veren zitten, actief zijn en zeer zeker niet op de dag zitten doezelen. Heeft men een mooie actieve vogel voor u uitgevangen, bekijk hem dan eerst nog eens nader. Kijkt hij fris uit de ogen? Zijn de pootjes mooi glad en voorzien van alle teentjes en nageltjes? Ook dat laatste kan erg belangrijk zijn vooral bij mannelijke exemplaren. U weet wanneer hij tijdens de paring het popje bevliegt hij zich dan als het ware moet kunnen vast-

klampen op haar bovenlijfje en daar heeft hij tenen en nageltjes wel bij nodig. Bij popjes is dat gemis van wat minder belang, alhoewel, wanneer een vogel ook maar het geringste mist het beslist geen tentoonstellingsvogel kan en mag zijn. Als laatste letten we goed op of de vogel goed in het vlees zit. Wanneer we het diertje op de rug in een van onze handen houden dan kunnen we met de andere hand voelen of het borstbeen al of niet scherp is. Soms kan het als een mes zijn en dan is het vogeltje beslist niet in conditie.

In de regel is het bij de niet inlandse- en niet gedomesticeerde vogels juist de acclimatisatie die slachtoffers kan eisen.

Risico's beperken bij kanariekweek

Eigenlijk zouden we moeten zeggen, sluit m.b.t. de kanariekweek alle risico's, die op welk gebied dan ook nadelige gevolgen kunnen hebben betreffende kweekresultaten en nateelt, volledig uit. Natuurlijk is dat onmogelijk, wij vogelliefhebbers beleven onze hobby in het houden, kweken, aanhoren van de zang en tentoonstellen van vogels, werken met levende wezens en daarbij kun je nooit helemaal voorkomen, dat er eens iets mis gaat. Een ongelukje heeft op een geheel onverwacht moment snel plaatsgevonden en bovendien, de mens maakt onbewust fouten, dat doen we allemaal.

De meer ervaren kanariekweker neemt een heleboel maatregelen, waardoor risico's worden beperkt. Dat wil niet zeggen, dat daar met succes pogingen worden ondernomen om zwakke, jonge kanaries toch op stok te krijgen, als we dat doen, zijn we foutief bezig.

Als die pogingen wel gedaan worden en succes hebben, succes in de zin dat de betreffende vogel is blijven leven, dan werken we de risico's zelf in de hand. We lopen dan immers het gevaar dat we zelf, op één van onze medekwekers, het volgende jaar die zwakkelingen in de broedkooi zouden kunnen hebben en dat is niet de bedoeling.

Zwakkelingen kunnen beter vroegtijdig worden uitgeschakeld, alleen dan geven ze geen gevaar voor de toekomst.

We moeten niet alles kost wat kost willen behouden, maar uitsluitend met gezonde, vitale vogels onze vogelverblijven bevolken.

Bij in het wild levende vogels worden de minder krachtige exemplaren meedogenloos uitgeschakeld en mede daardoor ontstaat er een goede basis voor vitale, sterke en volledig gezonde nakomelingen.

Wij bekijken eens, wat er bij kanaries zoal mis kan gaan, als we dat op een rijtje zetten dan is dat nogal wat. Natuurlijk bevat dat rijtje voor de beginnende liefhebbers de meeste punten, naarmate men wat meer ervaring heeft opgedaan wordt het gunstiger, men is na verloop van tijd wat wijzer geworden.

Sommige kwekers, die zich al jaren in de vogelsport bezig houden, leerden dan misschien nog niet goed hoe men met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid een goede kweek kan

hebben, wel leerden ze vaak hoe het zeker niet moet. Ernstige fouten vergeet de liefhebber niet, hij zal met opgedane nare ervaringen in het vervolg rekening houden en daarmee is natuurlijk al een stap in de goede richting gezet.

Een zeker risico begint al geruime tijd voordat de jonge vogels geboren zijn, laten we voor een globaal overzicht de draad eens oppakken in de ruiperiode. De rui stelt eisen aan de vogels.

Bij gezonde, vitale vogels, die het gehele jaar door een goede voeding voorgezet krijgen, verloopt de rui probleemloos.

Doordat de vogels in deze periode wat minder goed in de veren zitten, kunnen ze natuurlijk wel eens wat moeite hebben om voldoende warmte te bewaren, daarom is in deze tijd een droge en tochtvrije ruimte gewenst, liever nog, tochtvrij is eis.

Tochtvrij wil niet zeggen, dat alles moet worden afgesloten, ruime ventilatie is nodig en dit zijn eigenlijk eisen die het gehele jaar door gelden.

Vogels, die een minder vlotte of misschien zelfs een moeilijke rui beleven, laten we niet in aanmerking komen om t.z.t. in de broedkooi plaats te nemen. Noteren wij het ringnummer van zo'n vogel of geven we zo'n exemplaar als goed zichtbaar kenmerk een gekleurde knijpring aan, dan zijn wij er tenminste zeker van dat betreffende vogel tijdig als ongewenste kweekvogel wordt opgemerkt.

Er zijn bij onze kanaries in de meeste kleuren en rassen voldoende vogels beschikbaar om een strenge selectie toe te passen en toch nog met voldoende kweekkoppels te kunnen starten.

Liever een paar broedkooien niet bevolken, dan daarin vogels plaatsen waarvan we weinig of geen enkel resultaat mogen verwachten.

De doelstelling dient te zijn, een redelijk aantal gezonde jonge vogels probleemloos op stok te krijgen, vogels waarop je trots kunt zijn. Een redelijk aantal is heel iets anders dan een zo groot mogelijk aantal, bedenk dat niet uitsluitend veel in aantal goed kan zijn, maar dat het echt goede, ondanks wat geringer in aantal, toch erg veel kan betekenen.

Bij voltooide rui zien we vogels, die een volledig strak en glad verenpak gevormd hebben (frisé e.d. hier even buiten beschouwing laten) er komt een zekere glans over dat verenpak liggen.

Na de rui nog een niet strak gesloten of misschien zelfs een opgestoken verenpakje, dan is er iets fout, dat kan het gevolg zijn van verminderde vitaliteit, onjuiste voeding of ziekte.

Die vogels krijgen het in de winter moeilijk, ze hebben weinig weerstand en zullen, als ze tenminste niet als kasplantjes worden behandeld, snel kou vatten, ziek worden en meestal vermageren en dat in de periode, dat ze door rust en opname van wat extra vitaminen, krachten moeten opdoen voor de a.s. kweekperiode.

Die rusttijd, de tijd dus tussen voltooide rui en aanvang kweek, mag niet te kort zijn. Forceren we dat en zetten we aan tot vervroegde kweek, dan is die handeling niet zonder risico's. Broedseizoen meteen na of kort op ruiperiode laten aansluiten gaat niet, voldoende rust is nodig.

Impulsief reageren, nadat een kennis in december komt vertellen dat hij al jonge vogels heeft en dan ineens de tijd klok maar een paar uur verzetten om aanvang kweek te bespoedigen, zal beslist nadelige gevolgen hebben. Dat doen we dus niet, sluit gevaren met betrekking tot onregelmatigheden uit en leef volgens planning naar het moment aanvang kweek toe. Dat aanvangspunt bepalen we niet in januari maar liever in november en dan mede door voldoende rekening te houden met alle belangrijke

en hiervoor in aanmerking komende factoren.

Daarbij behoort de situatie betreffende de huisvesting, die natuurlijk vrijwel overal anders is en ook de mogelijkheid, extreme temperatuurverschillen, die in de winter en vroege voorjaar kunnen optreden, op te vangen.

Zorg in de winter ook beslist voor een droge kooibodem, de juiste relatieve luchtvochtigheid en een zoveel mogelijk constante temperatuur. Het is zeker niet noodzakelijk, uw kanaries bij kamertemperatuur te laten overwinteren, als er maar niet al te grote schommelingen zijn dan is vorstvrij of een paar graden boven het vriespunt voldoende. Gezonde vogels, die het gehele jaar door een goede voeding krijgen, zullen voldoende reserves hebben opgebouwd, ze kunnen best tegen een stootje.

Om niet het gevaar te lopen, dat er voor aanvang kweek, vroegtijdig huwelijken worden gesloten die wij als liefhebber niet willen, laten we de mannen niet tot op het moment van starten met de kweek, bij de popjes zitten maar scheiden we deze al zo'n 5 à 6 weken vóórdat we met de kweek willen aanvangen.

Ruzie in de broedkooi, omdat één der partners al een ander had uitverkoren dan hetgeen de liefhebber werst, komt nog al eens vaak voor.

Dat risico wordt kleiner, als we de mannen tijdig van de popjes weghalen waar bij we dan meteen aantekenen, dat ruzie in de broedkooi ook om andere redenen kan ontstaan. Zo werkt b.v. onvoldoende broedrupheid de vrede niet in de hand.

Let ook, alvorens plaatsing in de broedkooi, eens op de vogel die zich uit de wat grotere ruimte, snel heeft laten vangen. Als u zo'n handige vanger blijkt te zijn, dan is er natuurlijk niets aan de hand, niet ten nadele van die vogel. Maar als de vanger zijn snel sukses boekte, omdat het uithoudingsvermogen van de betreffende vogel niet optimaal is en deze dus niet in een beste conditie blijkt te zijn, dan bevolken we de broedkooi liever niet met deze maar met meer vitalere exemplaren. De optimaal in conditie verkerende vogel zal geen problemen tonen en dus ook niet zoals we wel eens zien, op de kooibodem terecht komen nadat hij een paar keer snel op de wieden moest om het vangnet te ontwijken. Men sluit weer wat risico's uit door op dit soort dingen te letten. Uiteraard geldt dit ook bij aankoop van kweekvogels, nog te vaak horen we over aangekochte vogels negatieve berichten, toch denk ik dat e.e.a. ook voor een groot deel is toe te schrijven

aan de kopers zelf, omdat ze met wat meer aandacht en eventueel met het vragen van deskundige hulp, meer succes zouden kunnen hebben. Koopt men willekeurig ergens, waar men u niet met zekerheid kan vertellen of liever nog door middel van een goed bijgehouden kweekboek kan aantonen wat de afkomst van de vogel is, dan kan men op veel verrassingen rekenen. Echter geen succes hebben met zo'n vogel behoort dan niet meer tot de verrassingen maar behoort tot de zekerheden. Succes hebben met zo'n vogel in de zin van toch een aantal nakomelingen kan dan natuurlijk nog wel maar we gaan ervan uit dat we gericht een kleur of ras willen kweken en indien mogelijk willen verbeteren en daarvoor is het noodzakelijk dat we meer van de vogel en zijn afkomst weten dan b.v. alleen maar bij benadering de leeftijd.

Vraag als beginnende liefhebber deskundige bijstand bij aankoop van vogels, het valt in onze hobby telkens op dat de beginnende liefhebber, die zich goed heeft laten voorlichten, binnen enkele jaren een succesvol en geroutineerde liefhebber is geworden.

Daartegenover staan de beginners, die helaas de fout maken op eigen houtje en op ondeskundige wijze te starten, vaak met minder goed materiaal, daardoor onvoldoende of zeker geen bevredigende successen boeken en jammergenoeg maar al te snel, onnodig stoppen met de hobby.

Sluit desillusies uit, verzamel vóór definitieve aankoop alle gegevens die nodig zijn om op gezonde basis te kunnen starten.

Gezonde afstamming, erg belangrijk.

Als één van de oudervogels, smetstofdrager is voor welke ziekte dan ook, kan dit bij de bevruchting worden vastgelegd in de kiemcel en zo iets kan dan weer nadelige invloed hebben op de vitaliteit en gezondheid van de jonge vogels.

Achterblijvers maar ook te jonge vogels, zetten we niet in voor de kweek.

We gaan ervan uit, dat de liefhebber grondig reinigingswerk in kooien en nestgelegenheden heeft verricht, dit alles tijdig voordat het broedseizoen begint. Eet- en drinkgelegenheden en ook de zitstokken zuiver, geen beweegbare zitstokken in de broedkooi.

Met niet vaste zitstokken lopen we het risico van een minder goede bevruchting, omdat de pop tijdens de paring, evenals zo'n zitstok, dan in beweging zou zijn, waardoor de bevruchting mislukt.

Nestgelegenheden.

Broedbakjes, van materiaal dat geen

lucht doorlaat, dienen alvorens ze te plaatsen, van voldoende z.g. luchtgaatjes worden voorzien. Doen we dat niet, dan lopen we het gevaar dat er in het nest zuurstoftekort optreedt en tevens verstoring van de gewenste luchtvochtigheid in het nest.

Dit zou aan het leven van de nog ongeboren vogeltjes spoedig een einde maken. Afgestorven in het ei horen we dan zeggen, til zo'n nest dan eens uit b.v. een plastic broedbakje, dat niet voorzien is van voldoende openingen in de bodem en waarin de pop de broedperiode voltooide. U kunt dan constateren, dat de vochtigheid in het nest wel even anders is dan hetgeen de elders in uw vogelverblijf geplaatste hygrometer aangeeft.

Daarom voldoende gaatjes maken in dat soort bakjes, liever nog bakjes van hout of aardewerk gebruiken, materiaal dat een osberberende werking heeft geen mijn voorkeur.

Enkele dagen vóór plaatsing de bakjes bewerken met een bloedmijtbestrijdingsmiddel.

Als je rechthoekige nestbakjes gebruikt wil het nog al eens voorkomen, dat de uiterste hoekjes van het bakje door de pop niet geheel met nestmateriaal worden gevuld. Vul vooral aan de voorkant die hoekjes dan zelf even op, doen we dat niet dan lopen we het gevaar dat de pop bij het keren van de eitjes, één of meerdere eitjes in de niet opgevulde ruimte terecht laat komen. Daar worden ze snel koud en de kiem zal afsterven. De pop rolt, meestal staande op de voorkant van het nestbakje, tijdens het keren van de eitjes, die eitjes naar zich toe, vandaar dat de eventueel niet opgevulde hoekjes aan de achterkant van het bakje, minder gevaar opleveren.

Nestmateriaal, uitsluitend vezels verstreken van deugdelijk materiaal, niet iets gebruiken waartussen mylon of andere sterke vezels zitten, want daarin kunnen de oudervogels of later de jonge kanaries verstrikt raken. We zien dan afgebonden teentjes of soms geheel in het vlees gegroeide vezels met als gevolg, ontstekingen en verlies van nagels en teentjes.

Ook geen gekleurde vezels gebruiken, de kleurstoffen die daarin zitten kunnen gifstoffen bevatten. Als we in de gelegenheid zijn, zelf in de natuur te verzamelen, dan zijn mossen aan te bevelen. Zelf ervaar ik dat al jaren als ongevaarlijk en zeer geschikt nestmateriaal.

Bij een volgende gelegenheid bekijken we wat we aan risico's kunnen beperken m.b.t. het legsel en wat daarop volgt.

A. van Eck.

Wat lezers schrijven

Ervaringen met prachtvinken.

Ongeveer twee jaar geleden begon ik zeer enthousiast met het houden van Goulds. Het geluk was met me, want in de kortste keren begon het eerste stel te broeden en bracht drie jongen groot waarvan één witborst man. Vooral in de begintijd werd ik met raad en daad terzijde gestaan.

Later ga je meer op je eigen benen staan en beseft je steeds meer dat alles valt of staat met een goede voeding en huisvesting. Dit alles noem ik dan maar voor het gemak verzorging.

Mijn ervaring met voeding is:

- geef een vers en goed zaadmengsel, koop vaker een kleine hoeveelheid dan een grote baal in een keer.
- geef alleen aan een zieke vogel vitaminepreparaten zelfs dan is het nog twijfelachtig of alle vitamines wel aanwezig zijn in het preparaat.
- geef nooit auxinen (door het water) deze stoffen worden door de vogel snel afgebroken en zijn dus volslagen zinloos.
- geen tarwekiemolie door het voer, dit gaat een oxidatie aan met het voer en gaat met de schil verloren dus ook zinloos.
- koop een goed merk eivoer en verander daarna nooit meer, dit geeft alleen maar een verhoogde kans op darmstoornissen.
- als de vogels de smaak te pakken hebben van buffalo wormen zijn we wat levend voer betreft op de goede weg. Bewaar ze wel boven de 15 graden, anders gaan ze dood. De stank bestrijden we door regelmatig zemelen te strooien over de bovenste laag, daarna verse aardappelschillen en afdekken met toiletpapier.
- trosgierst dagelijks en ook de Afrikaanse prachtvinken eten hier graag van.
- verder dagelijks aan alle prachtvinken een mengsel van: (per kilo) jap.milet, senegalgierst, wildzangmengsel en onkruid, dit alles goed vermengd.
- voor een geslaagde kweek met papegaaiamadinen, hebben ze altijd de beschikking over fruitvliegjes, de kweek geschiedt in een oud emmertje met fruitafval, deze emmer staat geopend voor het broedhok, de jon-

gen worden hier hoofdzakelijk mee gevoerd.

- halfrijpe onkruidzaden plukken we in gebieden waar absoluut niet gespoeten wordt, ook niet langs de kant van de snelweg.
- grit, scherpe fijne maagkiesel en een weinig norit meng ik doorelkaar en wordt wekelijks ververs, niet te veel houtskooli daar dit vochtabsorberend werkt en zelfs vitamines afbreekt.
- water ververs ik dagelijks twee keer, ook het badwater niet vergeten de vogels drinken van dit versneld vervuilde water en dit kan een bron van besmetting vormen.

noot!

laat u in het begin van deze prachtige hobby niet te snel verleiden tot de aankoop van allerlei dure preparaten ter ondersteuning van de gezondheid van uw vogels. De meeste zogenaamde sporen- en mineraalhoudende drankjes worden door de vogel nutteloos afgebroken. De zieke vogel krijgt via de dierenarts alleen de juiste medicatie.

Een goed en gevarieerd aanbod van voer heeft alle bestanddelen in huis, overbodig gaan toevoegen geeft alleen maar problemen.

Baat het niet, het schaadt in ieder geval well!

J. Bonthuis
Anna Paulowna.

Twee onder een kap



Aangezien ik maar klein behuisd ben, bedrijf ik mijn vogelhobby op een zolderkamer van 3 bij 3,50 meter, waarin ik twee maal vijf ruime broedkooien heb, twee vluchtjes en twee vrij ruime vluchten. In een van die vluchten gebeurde het. Ik heb daarin 8 overjarige bourkesparkieten; een pop en 7 mannen, alsmede wat witkop- en zwartkopnonnen en een paartje zebrafincken. Op een avond trof ik op de grond een bourkes-ei aan. Ik heb daarop in die vlucht een berkenblok opgehangen en het ei daarin gelegd. De bourkes pop had dit kennelijk heel snel in de gaten en twee dagen later lag het tweede ei er in. Later volgden er nog twee eieren. Na ongeveer 18 dagen controleerde ik het nestblok en zag dat een ei was uitgekomen. Tot mijn grote verbazing zag ik in dat zelfde nest-

blok ook een hoopje veertjes en uitgelopen trosgierststengels liggen. Ik liet het voor wat het was maar bleef toch de zaak wat beter in het oog houden. Al gauw zag ik dat de pop zebrafinck daar debet aan was, want ze bleef in datzelfde nestblok materiaal naar binnen brengen, dit terwijl de pop bourkes zat te broeden en de bourkes man rustig toekeek. Enkele dagen later ontdekte ik dat de zebrafinck het eerste eitje had gelegd, later gevolgd door nog vier. Uiteindelijk zijn er uit dat blok drie gezonde jonge bourkesparkieten gekomen en was het legsel zebrafinckeitjes niet bevrucht. Ik vond deze ervaring toch wel de moeite van het doorgeven waard.

W.P. van den Bos
Rotterdam



Guinea duif (*Columba guinea*)

Tekst: Piet Voets Foto: Ceas Scholtz

De Guineaduif is een vertegenwoordiger van de familie der Columba's. Andere soorten van deze familie zijn de welbekende houtduif, Rotsduif, Holenduif etc. De familie bestaat uit ongeveer 50 verschillende soorten. Over het algemeen zijn het forse, zware duiven. De Guineaduif is voor het eerst in 1864 ingevoerd door de Londense Zoo waar ook voor het eerst met die soort is gekweekt. Momenteel is het een van de bekendste duiven in volière-milieu.

Verspreidingsgebied

De Guineaduif komt voor in Afrika en wel van Oost Senegal tot Zuid Eritrea, alsook ten noorden van Angola tot Zuid Rhodesië. Ze leven in open gebieden op rotsen, maar komen ook veelvuldig in stadstuinen voor.

Beschrijving

De Guineaduif heeft de grootte van een postduif, ongeveer 31 cm. Zeer fors en zwaar met een sterke vleugelslag. Ze zijn hoofdzakelijk asgrijs. De nek is

wijnkleurig met een groene gloed. De vleugels zijn kastanjebruin en bedekt met witachtige driekleurige vlekken. Een brede zwarte band siert het uiteinde van de staart. Om het oog zit een grote dieprode naakte oogring. De poten zijn rood en de snavel zwart. Het enige verschil tussen doffer en duivin is dat over het algemeen de duivin kleiner en fijner van postuur is.

Balts

De doffer zet zich voor de duivin en buigt de kop naar de grond. Tevens spreidt hij daarbij de staart. Onder het baltsen loopt hij rondjes om de duivin en laat een zwaar geroep horen. Deze balts lijkt erg veel op die van de inheemse houtduif.

Kweken in gevangenschap

De Guineaduif moet men, vanwege zijn grootte, in een ruime volière houden. Indien mogelijk beplanten we de volière rijkelijk met struiken omdat deze duivensoort vrij schuw van aard is.

Dit geldt in het algemeen voor veel soorten van de familie Columba.

Heeft men aan de volière een goed nacht- of binnenverblijf waar ze uit de regen en wind kunnen zitten, dus goed beschut zijn, dan kan men deze duivensoort ook gemakkelijk daarin laten overwinteren. Ze zijn sterk en niet koudegevoelig. Mijn ervaring met deze duif is dat ze al vroeg in het voorjaar met het nestelen beginnen. Een legsel bestaat uit twee witte eieren die na een broedperiode van ongeveer 17 dagen uitkomen. De jonge Guineaduiven blijven ongeveer 23 dagen in het nest en dan vliegen ze uit. Doordat deze duivensoort toch wel wat vechtlustig is, dient men ze uitsluitend paarsgewijs in een volière of vlucht te huisvesten en de jonge vogels, zodra ze zelfstandig zijn apart te zetten omdat de kans groot is dat de oudervogels ze zullen verjagen en doden.

NBvV-KALENDER 1986

Een zo schitterend uitgevoerde kalender voor zo weinig geld koopt u elders nergens.

Formaat 29 x 30 cm. met 24 zeer fraaie vogelafbeeldingen in kleur.

Vastgestelde verkoopprijs slechts f 6,50.

Verkrijgbaar bij uw afdeling of rechtstreeks van het bondsbureau.

Voor afdelingen is de inkoopprijs bij 10 of meer exemplaren f 5,00 per stuk.

Bestellen door overmaking van het verschuldigde bedrag op giro 1148324, t.n.v. NBvV te Bergen op Zoom.

Per omgaand ontvangt u het bestelde franco thuis.



De

De Japanse Meeuw

door Jos van Valkenburg



Ruiperiode

De ruiperiode zal voor u als Japanse meeuwen liefhebber niet onopgemerkt voorbijgaan.

Bij de jonge Japanse meeuwen zet de jeugdrijs op een leeftijd van ongeveer acht weken in.

Is de rui eenmaal begonnen dan bevinden zich in de vluchten een aantal onogelijk, miserabel uitziende vogels en op de bodem een gigantische hoeveelheid veertjes. Het is noodzakelijk om nu iedere dag met behulp van een stofzuiger de verenmassa te verwijderen.

Het spreekt vanzelf dat deze ruiperiode een enorme krachtsinspanning is en veel energie eist van het vogellichaam. Deze energie wordt uit de voeding ontleend en daarom is het noodzakelijk in deze periode een optimale voeding te verstrekken.

De rantsoenering van het zaad blijft gehandhaafd op vier gram zaad per vogel per dag. Daarnaast geven we tweemaal per dag een portie eivoer hetgeen binnen één uur volledig opgegeten moet zijn. Het overgebleven eivoer halen we

weg om verzuring te voorkomen.

We geven af en toe een halmpje trosgierst.

In het drinkwater lossen we om de andere dag wat druivensuiker op en verstrekken iedere dag gedurende één uur badwater.

De ruiperiode van de oude vogels treedt in nadat de vogels vanuit de broedkooien in de vluchten worden geplaatst. Na deze broedperiode scheiden we de mannen van de popjes zodat de eierproductie bij de popjes stopt.

Tijdens de ruiperiode worden door vele liefhebbers extra vitaminen verstrekt. Het toedienen van vitaminenpreparaten is een zeer precies werkje en vereist de nodige discipline van de liefhebber. Indien we vitaminepreparaten toedienen moeten we ons nauwkeurig houden aan de dosering en beslist niet hiervan afwijken.

Ik wil het toedienen van vitaminen beslist niet geheel van de hand wijzen, echter bij een goede voeding zijn deze preparaten niet noodzakelijk. Uitsluitend als u verzwakking bij de vogels

constateert kan het nuttig zijn vitaminen te verstrekken. In geval van ziektes bij uw vogels kunt u het beste een dierenarts raadplegen. Tenslotte is het zo dat ook vogels recht hebben op een goede behandeling bij ziekte. In de loop der jaren zijn heel veel vogelbestanden uitgeroeid door een niet onderkende ziekte. Ook zijn er vele gered door het deskundig ingrijpen van een dierenarts, welke op het juiste moment een gepast geneesmiddel voorschreef.

Wij vogelliefhebbers moeten ons wel realiseren dat we de verantwoordelijkheid dragen van vele vogellevens, we moeten een goede verzorging voor hen waarborgen en onnodig leed voorkomen.

In de ruiperiode zijn de vogels nu eenmaal niet mooi. Bij een goede verzorging en regelmatige verschooning van de verblijven tijdens de ruiperiode zullen de vogels ons na de rui ruimschoots belonen met een prachtig nieuw verenpakje.

Selectie van kweek- en tentoonstellingsvogels en het africhten van tentoonstellingsvogels.

Begin augustus, als het kweekseizoen en het grootste deel van de rui achter de rug is, gaan we de kweekvogels voor het komende kweekseizoen en de vogels voor de komende tentoonstellingen selecteren.

Alle koppels welke het afgelopen broedseizoen jongen grootgebracht hebben plaatsen we per koppel in de broedkooien. We zoeken per koppel de jongen uit en plaatsen deze bij hun ouders.

We zien dan vaak met één oogopslag welke koppels goede resultaten gegeven hebben. Het aantal jongen per koppel is van ondergeschikt belang. Hoewel, een koppel dat veel onbevruichte eieren gaf, of de jongen slecht voerden of zelfs dood lieten gaan schakelen we voor de verdere kweek uit. De koppels welke goede jongen voortgebracht

hebben kunnen het beste aangehouden worden.

We verwijderen dan de ouders uit de broedkooien en die we aanhouden plaatsen we in de vluchten, mannen en poppen gescheiden.

Diegene welke we uitschakelen plaatsen we in kooien voor de verkoop. Ten eerste vangen we nu die vogels uit welke uiterlijk niet in aanmerking komen voor de kweek en tentoonstelling. Het gaat hier om vogels welke bont vertonen (volkleuren), de te kleine vogels en vogels welke nagels of tenen missen. Deze laatste zijn voor de tentoonstelling ongeschikt maar mits gezond, goed formaat, kleur en tekening wel bruikbaar voor de kweek.

De nu overgebleven vogels in de broedkooien gaan we nader voor de tentoonstelling selecteren.

We nemen ze één voor één in de hand en onderzoeken ze op gezondheid. Dan nemen we de standaardseisen erbij en gaan ze stuk voor stuk bestuderen om te zien welke het dichtst bij het ideaalbeeld komen.

Die vogels plaatsen we, mannen en poppen apart, terug in de broedkooien of in vluchten. De overgebleven vogels doen we al dan niet van de hand.

Bij de tentoonstellingsvogels zitten waarschijnlijk voldoende kweekvogels voor het volgende broedseizoen.

Indien we met een kleurslag in opbouw bezig zijn gaat de voorgaande stelling niet op. Want, hierbij geldt dat kweekvogels niet altijd tentoonstellingsvogels zijn. We letten dan op het formaat en ten tweede op de kleur en tekening, zodanig dat we de meest ideale combinaties toe kunnen passen waarbij de een dat heeft wat de andere te kort komt. Zo'n zes weken voor de tentoonstelling plaatsen we de tentoonstellingsvogels apart in broed- of tentoonstellingskooien. Alvorens we dat doen controleren we de vleugel- en staartpennen. Indien er vleugel en/of staartpennen afgebroken zijn dan trekken we deze voorzichtig uit. Deze groeien binnen zes weken weer aan zodat we niet meer zien dat ze afgebroken zijn geweest. Zijn er meerdere pennen naast elkaar afgebroken dan trekken we deze niet allemaal tegelijk uit maar met tussenpozen van enkele dagen.

Ruim voor de aanvang van een tentoonstelling ontvangt u inschrijfformulieren.

Op dat moment bepalen we welke vogels we gaan inschrijven, let op de stichtingsdatum van zo'n inschrijving, het zou jammer zijn als u te laat bent en zodoende uw vogels niet beoordeeld kunnen worden.

Hebben we van een bepaalde kleurslag meerdere vogels opgekooid zitten, dan kunnen we overwegen of er één of meerdere stammen ingeschreven kunnen worden.

Een stam bestaat uit vier vogels van dezelfde soort, kleurslag en geslacht. Dit laatste geldt uitsluitend indien er uiterlijk verschil is te zien tussen man en pop, echter dit is bij japanse meeuwen niet aan de orde.

Tevens moeten de vogels in een stam van hetzelfde broedjaar zijn, voor de japanse meeuwen is dit het afgelopen broedjaar omdat de japanse meeuw uitsluitend van het laatste broedjaar mag zijn. Bij andere soorten worden ook vogels van het voorlaatste broedjaar gevraagd. De vogels in zo'n stam dienen dan allen van hetzelfde broedjaar te zijn. Om één stam in te schrijven dienen we wel minimaal 8 à 10 vogels van de betreffende kleurslag opgekooid te hebben. De vogels moeten zo gelijk mogelijk van formaat, model, kleur en tekening zijn. Ze moeten uiteraard zoveel mogelijk aan de standaardseisen voldoen.

Schrijft u een stam in, vraag dan of u de ringvolnummers bij inbreng op mag geven. Dit stelt u in staat tot de dag van inbreng de meest ideale stam in te zenden. Stel je voor dat twee dagen voor de inbrengdatum één der vogels uit de stam in de rui valt, dan moet de mogelijkheid open zijn een andere vogel in de stam te plaatsen, vanzelfsprekend moet deze van dezelfde kleurslag zijn.

Zijn de vogels eenmaal ingeschreven dan is het zaak ze af te richten. Deze africhting begint vaak al veel eerder. Het opkooien in tentoonstellingskooien moet zo'n zes weken voor de tentoonstelling. Veel met de vogels omgaan is de beste manier van africhting. Neem gerust de kooien eens mee naar een andere ruimte en zet ze op een tafel bij een raam. Ga ervoor zitten en bestudeer de vogels van alle kanten. Breng ze daarna weer terug naar het vogelverblijf en

loop rustig wat heen en weer langs de kooien. U zult zien dat de vogels snel aan u wennen en rustig blijven als u erlangs loopt of de kooi in de handen neemt. Laat ook af en toe een ander persoon met de vogels omgaan. Dit komt de africhting van de vogels ten goede.

Is de dag van inbrengen aangebroken dan is het zaak dat we de vogels in doelmatig verzendmateriaal naar de tentoonstellingszaal brengen.

Vang de vogels voorzichtig uit de kooien en noteer het ringvolnummer. Controleer nog even of de snavel en pootjes gaaf zijn, zomet krab dan voorzichtig met uw nagel eventuele schubjes van de snavel en vet de snavel in met een klein beetje vaseline, zorg er daarbij voor dat de bevedering niet bevuild wordt. Zijn de pootjes wat ruw dan vetten we ze ook in. Heeft u het snaveltje en/of de pootjes ingevet laat het dan één minuutje indrogen en veeg het restant voorzichtig af met een papieren zakdoekje. Plaats de vogels nu elk apart in de welbekende vogeldoosjes. Vermeldt op het doosje het ringvolnummer en het kooinummer waarin de vogel op de tentoonstelling geplaatst wordt.

Zet de doosjes voorzichtig in een stoffen tas (plastic tassen niet gebruiken) op kartonnen doos, zodanig dat de vogels voldoende zuurstof kunnen krijgen en beschut zitten tegen tocht en kou.

Vervoer de vogels met gepaste voorzichtigheid naar de tentoonstellingszaal. Daar aangekomen meldt u zich bij het tentoonstellingssecretariaat en geeft u eventueel de ringvolnummers op of eventuele wijzigingen.

Staan in de tentoonstellingszaal de kooien voor u klaar, dan laat u de vogels zelf vanuit het doosje in de kooi gaan. Let erop dat in de tentoonstellingskooi schoon zand, zaad en water aanwezig is. Moet u uw vogels in eigen kooien inbrengen dan is het toch het beste de vogels in doosjes te vervoeren en ze pas in de tentoonstellingszaal in de kooien te laten. Dit voorkomt onnodige beschadigingen. Zorg er voor dat uw kooien van schoon zand, zaad en water zijn voorzien. Op dat moment vertrouwt u uw vogels toe aan de zorgen van het tentoonstellingsbestuur en het enige wat u nog kunt doen is met spanning afwachten.



VOGEL '86

meer dan 8000 vogels in honderden soorten.

De GROOTSTE VOGELSHOW VAN NEDERLAND

Van 9 t/m 12 januari 1986

in HET TURFSCHIP te BREDA

Een échte NBvV-show, altijd nieuw, boeiend en leerzaam

Geopend:

Donderdag 9/1 van 11-19 uur

Vrijdag 10/1 van 10-18 uur

Zaterdag 11/1 van 10-18 uur

Zondag 12/1 van 10-17 uur

Let op de openingstijden.

Als u het bijgaande plaatje oppervlakkig bekijkt, dan zegt u waarschijnlijk: da's een Zwarte mees. Daar lijkt hij inderdaad zeer veel op en één van zijn Engelse benamingen is dan ook "Black tit" (zwarte mees), terwijl zij onze zwarte mees betitelen met "Coal tit" (koolmees) en deze de naam "Great tit" (grote mees) geven. Tja, het is ingewikkeld! Maar als u de afbeelding nauwkeuriger bekijkt, dan ziet u dat de smalle, dubbele witte vleugelstreep - een goed veldkenmerk van onze zwarte mees - ontbreekt en dat de vogel een - zij het onduidelijk - kuifje heeft.



Tekst: Meindert de Jong
Foto: Petr. Podpera

De Dennenmees

Een andere Engelse naam is dan ook "Black crested tit". Grzimek noemt dit vogeltje **Dennenmees**. Als wetenschappelijke naam kreeg ik op **Parus rufonuchalis**. Dat heeft me heel wat hoofdbrekens gekost, want die naam was nergens te vinden. Maar op een gegeven moment vond ik in "Birds of South-East Asia" de naam **Parus rufonuchalis** met daar achter tussen haakjes **rubidiventris** en toen waren de mysteries de wereld

uit. Hij heeft een lengte van circa 13 cm, een geligbruine vlek op de flanken (dat op de plaat niet te zien is) en rossigbruine onderstaartdekveren (evenmin zichtbaar). De slappennen hebben lichte randjes (en die zijn wél te zien). Onvolwassen vogels zijn meer bruin dan zwart.

Gebergtevogel

Dit meesje vertoeft vrijwel altijd in "ho-

ger sferen". Zijn woongebied bevindt zich in Midden-Azië, de Himalaya en westelijk China. In de zomermaanden verblijft hij op hoogten tussen 2700 en 4260 meter, maar 's winters wordt het hem daar "te bar en boos" en zakt hij af naar hoogten van zo'n 2200 meter. Hoog in de boomkruinen van allerlei coniferen zoeken deze mezen naar insecten en andere klein gedierte, hoewel ze ook zaadjes niet versmaden. Maar ook kan men ze aantreffen in rododendrons boven de boomgrens. In het barre jaargetijde zoeken ze hun heil in de eikenbossen. De roep is een luid en opgewekt "dsjipsie-bieje" en andere kwetterende babbelgeluidjes. De zang is een dubbeltonig "whie-whieie", gewoonlijk een keer of vier herhaald.

Veel schijnt van deze vogels nog niet bekend te zijn. Dat is niet zo verwonderlijk als men de schier ontoegankelijke gebieden, die zij bewonen, in ogenschouw neemt. Het is mij bekend dat genesteld wordt in boomgaten, rotsspleten en holletjes in de grond, maar voor de rest kan ik u geen verdere bijzonderheden mededelen. Heeft een van de lezers of lezeressen wellicht meer gegevens over deze vogeltjes? Heel graag bericht!

Goudwever (Textor subaureus)

Foto Horst Bielfeld

Er zijn drie rassen, *T.s. subaureus*, *T.s. aureoflavus* en *T.s. tongensis*, welke voornamelijk in grootte van elkaar verschillen; van 12 tot 16 cm.

Ze komen voor van Oost Kenia tot het oostelijke deel van de Kaaprovincie in Zuid Afrika.

Zoals zoveel weversorten zijn het ook de goudwevers die van gezelligheid houden en in grote kolonies samenleven.

Aan een meestal kale twijg van een boom wordt door het mannetje een nest gebouwd dat er in horizontaal ovaal uitziet hetgeen veroorzaakt wordt door het feit dat zo'n nest uit twee aan elkaar geweven bollen bestaat. De 2 tot 3 blauwkleurige eitjes, welke soms van donkere vlekjes zijn voorzien, worden door het popje gedurende 14 dagen bebroed. Het mannetje is polygaam; houdt er meerdere popjes op na.

Ze worden zelden ingevoerd en van kweekresultaat in de volière is niets bekend. Wel zegt men dat de goudwevertjes een wat onverdraagzaam karakter hebben.

De kleur van kop en keel neigt naar

oranje, overgaand in goudbruin. De bovendien zijn goudgeel, de bovenstaartdekveren helder geel. De onderdelen zijn weer lichter geel van kleur. De vleugels zijn olijfgroen met een gele waas. Ogen rood, snavel zwart en poten licht hoornkleurig. De popjes zijn meer geelgroen van boven en witachtig geel van onder.





Zebravinken in 50 kleurslagen

In 1979, tijdens de COM-Wereldtentoonstelling te Breda stond plotseling de grijze bleekkrug pastel bij heel zebra-vinken-minnend Nederland in het middelpunt van de belangstelling. Deze belangstelling gold niet op de eerste plaats het feit dat een grijze bleekkrug pastel was uitgeroepen tot wereldkampioen, maar wel het gegeven dat een voor NBvV-begrippen MISKLEUR de hoogste eer te beurt was gevallen. Dat bovendien een Belgische liefhebber in Nederland - dat door vriend en vijand werd gezien als HET zebra-vinkenland bij uitstek - de gelukkige bezitter was zorgde voor een nog hardere klap.

Na dit 'incident' is er binnen de NZC uitgebreid gediscussieerd over deze kleurslag. De meningen waren namelijk sterk verdeeld. De grijspastel zebra-vink was als tentoonstellingszebra-vink nooit helemaal van de grond gekomen. Het bleek namelijk zeer moeilijk om deze kleurslag naar de standaard-eisen te kweken. De bruinpastel daarentegen kwam vaak wel in de uitslagenlijsten voor. De kwekers van de grijspastel vreesden dat bij erkenning van de grijze bleekkrug pastel, die veel eenvoudiger is te kweken, de eersten van de tentoonstellingen verdwenen zouden zijn. De voorstanders van deze kleurslag haalden echter aan dat de grijze bleek-

krug pastel beslist een aanwinst voor onze tentoonstelling kon worden.

Toen indertijd de NBvV haar standpunt innam om de grijze bleekkrug pastel niet te erkennen, ging men er van uit dat het een erg opgebleekte zebra-vink zou zijn. De pastelfactor bleekt namelijk sterk op en de bleekkrugfactor gooit daar nog een schepje bovenop. Nu in de kweekpraktijk blijkt dat naast de sterk opgebleekte lichaamskleur, wangvlek en flank de oogstreep, borst- en staarttekening vrij donker zijn gebleven, is een vogel ontstaan die erg contrastrijk is te noemen.

Tekst: Hans Klören
Foto's: Ton de Bruijn.

Na wat geharrewar binnen de NZC is door de NBvV, op voorstel van de NZC de grijze en de bruine bleekkrug pastel in de standaard opgenomen en ze komen inmiddels ook voor in het vraagprogramma van de NBvV. In een vrij korte tijd is deze kleurslag erg populair geworden en verschillende grijze bleekkrug pastellen zijn op diverse tentoonstellingen in de prijzen gevallen.

Om grijze bleekkrug pastellen te kweken kan het beste worden uitgegaan van een grijze bleekkrug man die gerust wat te donker van kleur mag zijn. De zwarte

tekening moet wel zo donker mogelijk zijn. Deze man moet worden gepaard aan een grijspastel pop. Ook de grijspastel pop hoeft niet een perfecte kleur te hebben. Wanneer deze pop wat te donker op de kop is en daarbij een sterker opgebleekt dek heeft verdient het zelfs de voorkeur. Uit deze paring worden normaal grijze- en grijspastel mannen geboren die split zijn voor bleekkrug. Alle poppen die worden geboren zijn bleekkrug, de helft van deze poppen is bovendien pastel. De grijze mannen zijn voor de verdere kweek niet zo interessant. De pastel mannen zijn dat wel, deze mannen kunnen worden gepaard aan grijze bleekkruggen. Uit deze paring komen naast normaal grijze jongen ook grijspastel-, bleekkrug- en bleekkrug pastel jongen.

Zowel de bleekkrug pastel poppen uit de eerste als uit de tweede paring kunnen de basis vormen voor de te kweken grijze bleekkrug pastellen. De poppen kunnen het beste gepaard worden aan wat te donkere grijze bleekkrug mannen. Uit deze paring worden uitsluitend grijze bleekkruggen geboren, de helft daarvan zijn bovendien pastel. Vooral de mannen grijze bleekkrug pastel zijn vaak uitstekende tentoonstellingszebra-vinken. Zo zie je maar dat je eerst wordt verhuisd om later te worden geëerd.

usel

NIEUW Mountain Breeze NIEUW
Negatieve Ionen Generator

f. 179,-



Op velerlei verzoek speciaal ontwikkeld voor vogelverblijven.

- Geschikt voor montage op de beste plaats voor een ionen generator, n.l. centraal aan het plafond.
- Voorzien van dezelfde betrouwbare moderne elektronische schakeling als de Mountain Breeze Air Ioniser met KEMA-keur.
- Ionisatiebereik 4x4 meter (32 m²), luchtzuiveringsbereik 6x6 meter (36 m²). (In stoffige dierenverblijven het ionisatiebereik aanhouden!).
- Reinigt zeer effectief de lucht van zwevend stof, bacteriën, virussen en schimmelsporen en herstelt de natuurlijke ionenbalans in de lucht.
- Vermindert de kans op overdraagbare ziektes via de lucht.
- Bevordert de natuurlijke groei, de gezondheid, de productie van eieren, het algemeen welzijn en verhoogt de weerstand tegen ziektes en stress.
- Ideaal voor de kweker. Voorkomt allergie en caraklachten.
- Kema-stekker geschikt voor elk stopcontact 220 Volt. Verbruik slechts 0,3 Watt.
- Een compleet programma voor in huis, op kantoor, in fabriek of agrarisch bedrijf.



Voor informatie bel of schrijf naar:
 POSTBUS 1058
 3220 BB HELLEVOETSLUIS
 TELEFOON 01883-12474

Verkrijgbaar via uw dierenspecialzaak!

De KAF-O-MATIC

Een uitvinding die u minstens een half uur rompslomp per dag scheelt.

**f 30,-
 Voordeel!**



*Wettig gedeponeerd

**SINT NICOLAAS-ACTIE.....
 tijdelijk f. 149,50**

De KAF-O-MATIC scheelt geld.

Voor verkoop en informatie: **KEMO-ALKMAAR**
 Verdrongenoord 48 - 1811 BG Alkmaar - Tel. 072-33 23 23

Rupsvogel

Door de op klauwieren gelijkende, van een krachtige, naar beneden gekromde haaksnavel voorziene rupsvogels wordt gewoonlijk hoog in de bomen gebroed. Bij vrije keuze van de nestelplaats weliswaar, want wij hebben persoonlijk bij de aan de scharlakenrode vleugelplek kenbare, ongeveer twintig centimeter lange roodschouderupsvogel *Campophaga phoenicea* een broedgeval in de vitrine gehad. Het nest bevond zich wel in een vrijwel horizontale takvork hoog in de ruim drie meter hoge vitrine, maar dit is nog niets met de nesten in het vrije veld vergeleken, als men ziet, dat de buiten de broedtijd in boomloze vlakten levende, op een koekoek gelijkende, 35 centimeter lange australische grondrupsvogel *Pteropodocys maxima* gewoon is zijn nest nog op ongeveer tien meter hoogte aan te leggen als veilige bergplaats voor de twee of drie lichtgroene, aan de stompe pool van purperbruine stippen en vlekken voorziene eitjes. Een prachtig geval van aanpassing aan de omstandigheden: in gevangenschap moet men nu eenmaal roeien met de riemen die men heeft. Voor ons vogelliefhebbers tevens een bemoediging, want wij behoeven bij voorbaat zeker niet te wanhopen aan een broedsucces met zulke hoogbroeders.

Hoe zien de nesten van die interessante, als regel dofgrijs-, zwart- en witgetinte zangvogels er nu uit? In het algemeen wat krakemikkerig, terwijl het uit klimplanten, bloemstengels en grassen bestaande zachte bouw materiaal met spinrag wordt verstevigd en met korstmoss gecamoufleerd. Bij de afrikaanse witborstrupsvogel *Coracina pectoralis* wordt het nest alleen door het mannetje gebouwd. Het is ontroerend om te zien hoe hij daarmee vrijwel de hele dag in de weer is. De aanvoer van het bouw materiaal geschiedt maar heel mondjesmaat en soms moet er voor een simpel grashalmpje apart worden gevlogen. Gemiddeld wordt elke vier minuten een nieuw stukje aangevoerd en zo neemt het hele karwei wel een week (of langer) in beslag. Het vrouwtje houdt zich overigens niet afzijdig. Onafgebroken is ze op het werk' aanwezig en als een volleerde opzichter doet ze niet anders dan elk nieuw aangebracht stukje op sterkte en deugdelijkheid controleren. Het mannetje behoeft werkelijk geen prutswerk af te leveren: dit wordt onmiddellijk herkend en dan zit er voor hem niets anders op dan om de zaak uit elkaar te halen en het netjes over te doen.

Nene, hawaii - of lavagans

Branta sandvicensis

Vermoedelijk leefde het grootste deel van de populatie Hawaii-ganzen (ongeveer 25 000 individuen) vroeger op de onherbergzame, nevel- en regenachtige lavavelden van de werkzame Mauna Kea- en Mauna-Loa-vulkaan en kwamen ze in de broedperiode omhoog. De sterke voeten en poten zijn aan de verweerde lavavelden aangepast en in verband daarmee zijn de zwemblaasjes tussen de tenen tot de helft gereduceerd. Zo is de nene in de loop van de ontwikkelingsgeschiedenis een echte landgans geworden. Voorkeursplaatsen vormen de zogenaamde **kipuka's**, ondiepe poelen die door kleine met bos en gras begroeide vlakten worden omzoomd.



Merkwaardig genoeg wordt in het in onze ogen verkeerde seizoen gebroed, als de dagen het kortst zijn (november tot januari). Varkens, katten, honden, mangroesten en een onoordeelkundig jachtbeleid brachten deze prachtige gans aan de grens van het uitsterven. In 1980 bleek de populatie uit 34 exemplaren te

bestaan: 17 in het vrije veld en 17 in gevangenschap. De soort werd gelukkig gered door absolute bescherming en de kweek op de **Severn Wildfowl Trust** Slimbridge Engeland en verschillende dierentuinen (Diergaarde Blijdorp Rotterdam bijvoorbeeld). Zo konden er in 1962 32 exemplaren per vliegtuig naar Haleakala-vulkaan om Maui worden gebracht. Over de hele wereld bedroeg de totale populatie in 1964 tussen 380 en 420 vogels, waarvan 250 tot 300 in het wild en in gevangenschap op Maui en Hawaï. De groei zette door en zo bleek de totale populatie tegen 1969 uit meer dan 800 dieren te bestaan, waarvan meer dan de helft in het vrije veld. Zo is naar wij hopen, de lavagans voor uitster-

door Prof.d



ven bewaard, mede dank zij de financiële ondersteuning van de U.S.A., die er jaarlijks 55 000 gulden voor neertelt. Men kan dit geld slechter besteden.

Illustraties

1. Close-up van broedende **nene**. Bij in de steek laten van de eieren (wat gemakkelijk bij deze soort kan worden gedaan) kunnen de drie tot zes groenachtig witte eieren door bantammers worden uitgebroed. Het percentage eieren dat uitkomt, is lager dan dat bij andere ganzen. Het jonge gansje moet soms bij het uitkomen worden geholpen. De uitzetting wordt op verschillende plaatsen gedaan, omdat de ganzen in de tijd waarin de slagpennen ruien en dan niet kunnen vliegen, heel kwetsbaar zijn. Een vulkaanuitbarsting zou in staat zijn om een gecentraliseerde populatie met één klap uit te roeien.
2. Lavavelden van het natuurlijk woongebied van de Hawaï-gans.
3. Natuurlijk woongebied van de **nene**. Pionierplant op verweerde lava. Van dergelijke planten moet de **nene** het voor een deel van zijn voeding hebben.
4. Broedende **nene**.



De l

osel

Sedatie bij dagroofvogels

Het is zeer gevaarlijk om bij vogels de afweerreacties, die ten gevolge van pijn kunnen ontstaan, met behulp van dwangmaatregelen te onderdrukken. Er bestaat dan bij vogels een groot risico van shock, die de dood tot gevolg kan hebben, want zoals bekend, hebben vogels geen grote cardio-vasculaire reserve. Een tweede gevaar is dat er door de sterke afweerreacties een goede mogelijkheid aanwezig is dat er ernstige fracturen kunnen ontstaan, of andere min of meer ernstige beschadigingen aan het verenpak.

Indicaties:

Ook bij roofvogels zijn er talrijke indicaties.

Het vereist een grote mate van nauwkeurigheid om vogels een intra-articulaire injectie (= een injectie in het gewricht) te geven. Deze nauwkeurigheid kan men dan pas verkrijgen, wanneer de vogel goed stil ligt.

Al dan niet operatieve behandelingen van fracturen kunnen eigenlijk alleen dan pas goed uitgevoerd worden als de vogel in een lichte of diepere sedatie verkeert. Het operatief uitcureteren van een bumblefoot moet onder narcose gebeuren.

Bij een aantal roofvogelsoorten zijn er geen secundaire geslachtskenmerken, die de absolute zekerheid geven of we met een tarsel of wijf te doen hebben. Wanneer we met behulp van de endoscopische techniek het geslacht willen bepalen dan moeten we gebruik maken van narcose. Bij de zeer grote roofvogels kunnen we soms alleen gebruik maken van lokale verdoving. Zo heb ik in Marokko, o.a. voor koning Hassan II, een zestigtal roofvogels in narcose gebracht voor de endoscopische geslachtsbepaling. Ik heb daar grote en kleine vogels in narcose gebracht o.a. de steenarend (*Aquila chrysaetus*), de geel gekleurde steppenarend (*Aquila rapax*), de Bonelliaarend (*Hieraetus fasciatus*) (één van de felste roofvogels die ik ken), de dwergarend (*Hieraetus pennatus*) en de arendbuizerd (*Buteo rufinus*). Al deze vogels doorstonden de narcose probleemloos.

Bij een aantal grote gieren, o.a. de vale gier (*Gyps fulvus*) en de monniksgier (*Aegypius monachus*), heb ik alleen een lokale verdoving toegepast. Eenmaal goed gefixeerd, bleven deze vogels bewegingsloos liggen.



Steppenarend (*Aquila rapax*)

Keuze van het narcose-middel:

Bij de keuze van het gebruikte narcose-middel hebben voor mij de volgende overwegingen een rol gespeeld:

- 1- Het middel moet een korte inductietijd hebben.
- 2- Het moet voldoende sedatief werken.
- 3- Het moet voldoende analgetisch (= pijnstillend) werken.
- 4- Met name bij roofvogels moet het geen braakreflexen opwekken.
- 5- Het moet tijdens de recovery (= herstelfase) geen excitatieverschijnselen geven.
- 6- De recoverytijd moet zo kort mogelijk zijn.

Gebruikmakend van de gegevens uit de literatuur en ook van de eigen praktijkervaringen gebruik ik voor de narcose bij roofvogels een combinatie van Ketamine HCl en Xylazine HCl in de verhouding van 100 : 2.

Van deze combinatie gebruik ik afhankelijk van de grootte en van de soort vogel 15 tot 30 mg per kg lichaamsgewicht. Reeds enkele minuten na de injectie is het narcosestadium bereikt. De narcoseduur is ongeveer 30 minuten. Wordt

de vogel wat vroeger wakker dan kan men zonder enig risico een halve dosering bijspuiten.

Ketamine alleen gaf bij roofvogels nogal wat problemen met braken en speeksel, maar ook met zeer hinderlijke excitatieverschijnselen met name in de recoveryfase, terwijl ook het spierverslappend effect maar matig was. Doordat het gehalte aan Xylazine zeer laag gehouden is konden we de naslaapperiode toch nog kort houden.

DISCUSSIE:

1- De dosering wordt altijd weergegeven in het aantal mg per kg lichaamsgewicht. Valkeniers weten altijd exact het lichaamsgewicht. Dit vergemakkelijkt de zaak aanzienlijk want we hoeven de vogel voor de narcose niet meer te wegen.

2- De injectie wordt altijd gegeven in de borstspier en wel op 1/3 afstand van de punt van het borstbeen. Angiografisch onderzoek heeft uitgewezen dat op deze plaats zich al te grote bloedvaten bevinden zodat we niet zo bevreesd behoeven te zijn dat het narcosemiddel rechtstreeks in een bloedvat terecht komt.

3- De hoeveelheid injectievloeistof kan met behulp van de z.g. tuberculinespuit gedoseerd worden tot op 1/100 ml nauwkeurig.

4- De injectiemodus in de buispiet is wellicht een kunstfout, aangezien veel vogelsoorten een anastomosis (= kortsluiting) hebben tussen de grote dijbeender en het nieraderstelsel, zodat het mogelijk is dat, wanneer het narcosemiddel (of geneesmiddel) in de dijspier gespoten wordt, het merendeel daarvan weer meteen het lichaam verlaat via het nieraderstelsel.

5- Het is een grote kunstfout roofvogels

KALENDER 1985

Jendaya-parkiet

De Jendaya-parkieten bereiken een lengte van ongeveer 30 cm. Hun verspreidingsgebied is relatief klein, want men treft ze alleen aan in het noordoosten van Brazilië. Deze fraaie diertjes zien met gewoonlijk alleen, in paren of kleine groepjes, maar nimmer in enorme zwermen. Zij houden zich bij voorkeur op in de bossen, aan de randen van open plekken of aan de buitenkant. De vlucht is, net als van de meeste parkieten, erg snel, zonder wendingen en zwenkingen.

Het voedsel bestaat uit allerlei zaden, vruchten en bessen. Niet zelden worden dan krijsende geluiden geproduceerd, die klinken als "kingk-kinjk-kéenk", de klemtoon op de laatste lettergreep.

Over het broeden in het wild is nog weinig bekend. In gevangenschap worden drie of vier eieren, vaak met flinke tussenpozen - gelegd. Ze zijn tamelijk rond en wit van kleur. Ofschoon beide partners broeden, zit het wijfje toch verreweg het meest op het legsel. De broedduur bedraagt ruim vier weken en het duurt wel zeven tot acht weken voor de jongen goed en wel vliegvlug zijn. Maar ook daarna worden ze nog een week of vier, vijf door de ouders verzorgd.

Tijdens de broedtijd is het mannetje erg agressief, maar buiten de broedtijd zijn de vogels erg vreedzaam.

Ik moet nog even een min-puntje vermelden: zoals ik boven reeds schreef bestaat het voedsel uit allerlei zaden, vruchten en bessen, dat hoog in de boomkruinen wordt opgescharreld. Maar soms trekken ze naar cultuurgebieden en doen zich daar te goed aan de te velde staande maïs. En dat is uiteraard niet zo prettig voor de landbouwers...

Meindert de Jong

vlak vóór de narcose te laten azen. Vóór de narcose moet de vogel minstens 12 uur, maar nog liever 24 uur vasten. Het is buitengewoon hinderlijk dat de vogel tijdens de operatieve ingreep gaat braken. Bovendien kan het levensgevaarlijk zijn want er is dan een zeer reële kans dat de vogel stikt in het braaksel...

6- Wie vogels cureert moet een behoorlijke kennis bezitten van de anatomische verhoudingen van de verschillende vogelsoorten. Dit geldt ook voor roofvogels. Wanneer men bijvoorbeeld endoscopisch geslachtsonderzoek verricht moet men weten dat er een aantal soorten dag-roofvogels zijn die een actieve rechter eierstok bezitten in plaats van een actieve linker eierstok, zoals dat het geval is bij alle andere vogelordes of het nu een kolibri is of een struisvogel.

7- Vogels van de orde der *Ptactaciformes* en *Falconiformes* zijn naar mijn mening psychisch de meest beïnvloedbare vogels. Plotselinge excitaties, zowel tijdens de inslaap- als tijdens de nasaapperiode is voorzichtigheid geboden zodat er geen verwondingen kunnen ontstaan. Wanneer we de vogel in een doek rollen zijn deze risico's tot een minimum beperkt.

8- Met name bij spoedoperaties bij vogels met een volle krop moet men vooral tijdens de inslaapperiode bedacht zijn op braken. Mijn ervaringen hebben geleerd dat vooral buizerden en haviken snel braken.

9- Tijdens de slaaperiode hebben de vogels **altijd** de ogen open. Er kunnen dus gemakkelijk kleine verwondinkjes in het hoornvlies ontstaan of kleine donsveertjes aan het hoornvlies gaan plakken. Het is dus noodzakelijk om hier even op te letten.

10- Er is geen specifiek tegengif bekend tegen het bovengenoemd narcosemiddel. Gelukkig heeft dit middel een zeer grote veiligheidsmarge. Wil men het narcosemiddel toch gauw uit het lichaam hebben dan dienen we aan de vogel extra warmte toe. Zeer goed bevalt me een elektrische verwarmingsmatje die de terrariumliefhebbers gebruiken bij het verwarmen van het terrarium. Het is nl. bekend dat de lichaamstemperatuur (bij roofvogels gemiddeld tussen de 41° en 42°C.) tijdens de narcose 4 tot 6 graden kan zakken en dit in zeer korte tijd. Hierdoor komt ook de niersecretiefunctie op een lager niveau. Geven we aan de vogel nu extra warmte dan gaat de lichaamstemperatuur ook vrij snel omhoog, zodat ook de ketamine sneller door de nieren wordt uitgescheiden.

Uit het bovenstaande geloof ik te mogen concluderen dat de narcoserisico's ook bij roofvogels minimaal zijn, tenminste wanneer we te doen hebben met organisch gezonde vogels.

**Vogelkliniek G.Th.F. Kaal
Amersfoort**

Bonelliaarend (Hieëtms fasciatus)



Het geslacht *Pytilia*

De *pytilia*soorten staan nog steeds volop in de belangstelling van de liefhebber van prachtvinken. Dat is overigens niet van vandaag of gisteren want we kunnen ons herinneren dat ze zo'n twintig en meer jaar geleden ook al erg gewild waren alleen heerste toen het vooroordeel dat er met deze vogelsoorten moeilijk te kweken zou zijn. Niettemin werden er in die tijd toch wel kweekresultaten met ze behaald en zagen we ze zo af en toe ook op de tentoonstellingen. De laatste jaren zien we er ontegenzeggelijk meer. Enerzijds omdat er door de liefhebbers veel serieuzer wordt gestreefd naar een goed kweekresultaat, anderzijds omdat we in de loop van de jaren toch ook al weer zo veel wijzer zijn geworden waar het een adequate voeding en huisvesting van dergelijke vogels betreft. In feite gelden deze opmerkingen voor tal van Afrikaanse prachtvinksoorten, ja zelfs voor het goudbuikje, oranjekaakje, napoleonnetje, Sint Helenafazantje enz. Een van de gunstige

uitschieters waren in die tijd de zilveren loodbekjes, bandvinken etc. Als je de inzendingen op de laatste bondskampioenschappen in hoofdgroep 21 bezieet, dan is er inderdaad veel veranderd. Drie- tot vierhonderd eigen kweek Afrikaanse prachtvinken in een enorme variatie aan soorten is niet vreemd meer, een wel zeer positieve ontwikkeling. We zijn ons, en dat geldt

Tekst: H.A. Maurer

Foto's: H. Bielfeld en C. Scholtz

ons allemaal, veel meer bewust geworden van het feit dat alleen goede kweekresultaten kunnen bijdragen aan het in standhouden van de hobby.

Terug naar de *pytilia*'s waarvan we kunnen zeggen dat het best vreedzame vo-

gels zijn; een beslist mooie uiterlijke verschijningsvorm bezitten, geen al te moeilijke eisen stellen aan de voeding en er in alle gevallen een duidelijk waarneembaar verschil is tussen mannetjes en popjes. Vooral dit laatste kan gezien worden als een stimulans om eens een paartje aan te schaffen. Je hebt dan alleen nog maar een klein beetje kwekersgeluk nodig waar het gaat om een goede verstandhouding tussen beide vogels. Ik wil maar zeggen, zo'n start ligt toch wel wat eenvoudiger dan wanneer je te maken hebt met soorten welke geen sexueel dimorfisme vertonen, waar er geen uiterlijk verschil is tussen vrouwtjes en mannetjes. Niettegenstaande mag uit het hiervoor gestelde ook weer niet worden afgeleid dat als je dan al een paartje hebt dat het goed met elkaar kan vinden, er zo maar even mee gekweekt kan worden. Eerst en vooral dient na aanschaf van dergelijke vogels een zorgvuldige acclimatisatie plaats te vinden. Ik wil niet zeggen dat de *pytilia*'s

Aurora astrilde



Gestreepte astrilde



bijzonder stress gevoelig zijn, maar ze vragen toch wel extra aandacht, warmte en zorg in die eerste periode. Als ze eenmaal goed tot rust zijn gekomen en gewend zijn aan hun nieuwe huisvesting en voeding, dan zal blijken dat ze zich in een volière erg goed thuisvoelen, mits die volière maar voldoende beschutte plekken biedt en in de winterperiode een op z'n minst vorstvrij nachtverblijf heeft. Met het doel de lange winternachten wat in te korten waardoor de vogels dan meer tijd krijgen om voedsel op te nemen, is enige bijverlichting gewenst. Zijn de vogels hun eerste winter in een goede conditie doorgekomen, dan mogen kweekresultaten tot de gerechtvaardigde verwachtingen behoren.

Als voornaamste voedselbron denken we aan een goed en gevarieerd tropenzaadmengsel, trosgierst, onkruidzaden, wat groen in de vorm van enig gekiemd zaad en een mix van ei- en universeel-

voer met daardoor wat levend voedsel, zoals enkele meelwormen, pikky's, madden, mierenpoppen, fruitvliegjes, bladluus enz. Zo mogelijk doet men er verstandig aan om vooral dat levend voedsel in een zo groot mogelijke variatie te geven en dat trachten vast te stellen wat door de vogels het liefste wordt opgenomen. De een is de ander niet, het kan best eens verschillen. Weten we echter wat ze met graagte opnemen, dan kunnen we daar rekening mee houden in de broedtijd. Juist in die periode is levend voedsel onontbeerlijk; de jonge vogels worden er gedurende de eerste twee weken uitsluitend mee gevoerd. Wat de oudervogels graag opnemen, geven ze ook in voldoende hoeveelheden aan hun jongen. Een kweekresultaat staat of valt met een goed opfokvoer van dierlijke herkomst.

Pytilia's worden zowel in ruime broedkooien als in volières gekweekt. Voor het uitbroeden van de eieren en groot-

brenge van de jongen wordt ook wel gebruik gemaakt van Japanse meeuwtjes mits deze pleegouders dan zelf ook goed het dierlijke voedsel opnemen.

Grootbrengen met alleen een ervoertje zal moeilijk gaan. Niettemin dienen we ons toch wel zoveel mogelijk te richten op natuurbroed. Pleegouders accoord, maar wel in noodzakelijke gevallen. Persoonlijk blijven we de pytilia's vogels vinden die bij uitstek geschikt zijn voor de goed beplante gezelschapsvolière.

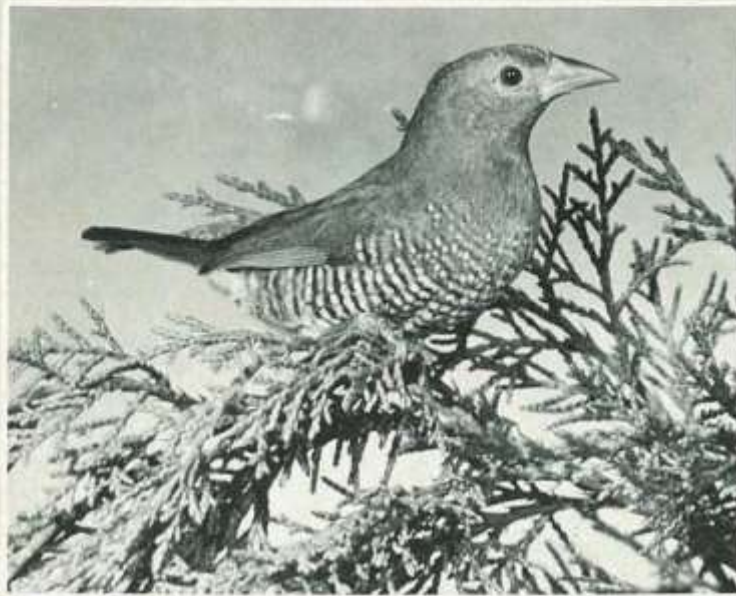
Spraken we bij de voeding over een zo groot mogelijke variatie, dit geldt ook voor de nestgelegenheden en het nestmateriaal. Op verschillende hoogten brengen we in de volière diverse soorten nestkastjes, van geheel gesloten met invlieggat tot halfopen en het bekende kanariënestkastje. Als nestmateriaal geven we ze malse grasstengels, hooi, geplozen touw, paardehaar, veertjes enz. enz.

Roodmasker astrilde



Roodvleugel astrilde





Melba astrilde

Als de jongen zo ongeveer acht dagen oud zijn kunnen we ze ringen; ringmaat 2,3 mm. In het algemeen verloopt de jeugdrij zonder veel problemen en op een leeftijd van ongeveer een jaar zijn de jonge vogels redelijk tot goed op kleur. Na de eerste volledige rui zijn ze echter zoals ze behoren te zijn en vandaar dat de mogelijkheid om deze vogels ook in hun tweede levensjaar als eigen kweek in te zenden op de tentoonstellingen alleszins gerechtvaardigd is.

Kunnen we eigen kweek pytilia's bekommen, dan zijn we natuurlijk wel een stapje voor: de gewenningsperiode is dan wat gemakkelijker. Toch moeten we er wel voor waken dat deze vogels pas worden ingezet voor de kweek als ze ruim een jaar oud zijn.

Soorten en gedragingen

Pytilia phoenicoptera phoenicoptera, Aurora-astrilde.

Grootte: 12 cm.
 Herkomst: Centraal Afrika
 Biotoop: Boomsteppen, bosranden, bamboebossen, grasvelden en cultuurgebieden
 Dimorfe: De popjes zijn aanmerkelijk valier en wat bruiner van kleur en tekening, terwijl het rood in staart en vleugels nagenoeg ontbreekt.
 Balts: Het mannetje danst en huppelt met buigende bewegingen om het popje. Het komt voor, maar niet altijd, dat hij daarbij een strootje in de snavel houdt. Indien het popje eveneens in broed-

stemming verkeert, begint zij weldra ook rond te huppelen. Na de dans volgt meestal de paring alhoewel het ook voorkomt dat het mannetje eerst een korte tijd achter het popje aanjaagt om haar dan pas te bevliesen.
 Broedduur: Een gemiddeld legsel bestaat uit vier eitjes die ongeveer 12 dagen afwisselend door het ouderpaar worden bebroed.
 Uitvliegen: Op een leeftijd van ongeveer 21 dagen verlaten de jonge vogels het nest. In hun uiterlijke verschijningsvorm komen ze sterk overeen met volwassen popjes.

Pytilia phoenicoptera emini, Aurora-astrilde

Grootte: 12 cm.
 Herkomst: Zuid Soedan tot Noord Oeganda, Noordoost Congo en Kameroen.
 Biotoop: Boomsteppen, bosranden, bamboebossen, grasvelden en cultuurgebieden.
 Dimorfe: De popjes zijn evenals bij de nominaatvorm aanmerkelijk valier van kleur.
 Balts: Ongeveer gelijk aan die van de nominaatvorm.
 Broedduur: Gelijk aan nominaatvorm.
 Uitvliegen: Gelijk aan nominaatvorm.
 Noot: Deze soort wordt overigens door lang niet alle wetenschappers als ondersoort erkend. Het verschil tussen deze en de nominaatvorm is dat emini wat donkerder van kleur is.

Pytilia phoenicoptera lineata, Gestreepte astrilde

Grootte: 11,5 cm.
 Herkomst: Centraal en West Ethiopië.
 Biotoop: Als voorgenoemde soorten.
 Dimorfe: Als voorgenoemde nominaatvorm, pop heeft bovendien zwart streepje vanaf de basis in de lenterichting tot halverwege de bovensnavel.





Aurora astrilde

Balts: Ongeveer gelijk de nominaatvorm.

Broedduur: Gelijk aan nominaatvorm.

Uitvliegen: Gelijk aan nominaatvorm.

Noot: Het enigst duidelijke verschil tussen de twee voorgaande en deze soort is de snavelkleur. Bij phoenicoptera en emini zwart, bij lineata rood. Aanvankelijk werd deze als zelfstandige soort beschouwd, thans door de meesten als een ondersoort van Pph.ph.

Pytilia hypogrammica, Roodmaskerastrilde

Grootte: 12 cm.

Herkomst: Sierra Leone, Ivoorkust, Ghana, Togo, Dohomey, Nigeria en Kameroen.

Biotoop: Niet te droge savannen. De vogels houden zich voornamelijk op in het struikgewas van boomsteppen.

Dimorfe: De popjes missen, op mis-schen een enkel veertje na, het rood aan het kopje.

Balts: Komt overeen met die van de auro-ra-astrilden, het is ook een rond elkaar huppelen waarna in de meeste gevallen de paring volgt.

Broedduur: Een gemiddeld legsel be-

staat uit vier tot vijf eitjes die ongeveer 13 dagen afwisselend door man en popje worden bebroed.

Uitvliegen: Op een leeftijd van bijna drie weken vliegen de jongen uit. Allen missen ze dan de rode bevedering op en rond het kopje en de kleuren van alle overige veertjes zijn nog wat valer dan die van een volwassen popje.

Pytilia hypogrammica lopezi, Roodvleugelastrilde

Grootte: 11 cm.

Herkomst: In dezelfde gebieden als de nominaatvorm.

Biotoop: Steppen en savannen.

Dimorfe: De popjes missen het rood aan het kopje en zijn over het geheel valer en minder sprekend van kleur.

Balts: Zie onder voorgaande soort.

Broedduur: Gelijk als nominaatvorm.

Uitvliegen: Gelijk als nominaatvorm.

Noot: Vroeger is deze als een aparte soort beschreven. Steinbacher en Wolters zijn echter van mening dat het geen zelfstandige soort is. Het verschil met deze en de nominaatvorm is de rode vleugel.

Pytilia afra, Wienerastrilde

Grootte: 11,5 cm.

Herkomst: Oostelijk en Zuidelijk Centraal Afrika.

Biotoop: Boomsteppen en bosranden.

Dimorfe: De popjes zijn valer van kleur, het rode masker is duidelijk lichter dan bij de mannetjes.

Balts: De balts begint met rond elkaar huppelen waarbij de staarten van beide partners naar elkaar zijn gericht. De man zingt daarbij en het popje uit een zachte roep. Het wijfje toont haar bereidheid om te paren door het doen trillen van haar staart.

Broedduur: De drie tot vijf eitjes worden afwisselend door man en popje gedurende 13 dagen bebroed.

Uitvliegen: Op een leeftijd van drie weken verlaten de jongen het nest. In hun uiterlijke verschijningsvorm zijn ze nog minder sprekend van kleur dan de popjes.

Pytilia melba, Melba-astrilde

Grootte: 13 cm.

Herkomst: Ze zijn verspreid over zeer grote delen, zowel tropische als subtropische gebieden, van Afrika.

Biotoop: Droge boslandschappen en boomsteppen. Ze houden zich veelal op in doornige struiken.

Dimorfe: De popjes onderscheiden zich van de mannetjes door het gemis van de rode veerpartijen aan de kop, terwijl ook de snavel veelal wat lichter van kleur is. De oranje-gele veertjes op de borst ontbreken eveneens.

Balts: Het mannetje huppelt met opzij gerichte staart om het popje. Daarbij laat hij een liedje horen en houdt meestal ook nog een strootje of veertje in de snavel. Het popje dans met hem mee.

Broedduur: De gemiddeld vier eitjes worden afwisselend door man en popje gedurende 12 tot 13 dagen bebroed.

Uitvliegen: De jongen verlaten na ongeveer drie weken het nest. Ze zijn dan nog lang niet zo sprekend van kleur, zelfs nog valer dan de volwassen popjes.

Noot: Van de melba-astrilde is een groot aantal ondersoorten omschreven. Deze ondersoorten zijn te onderscheiden in een groep met rode teugel, voorkomen-

osel

De

de in het noorden en oosten en een groep met grijze teugel, voorkomende in het zuidelijke deel van het verspreidingsgebied.

Pytilia melba citerior.

Herkomst: Senegal tot Soedan.
Beschrijving: Het rood komt niet verder dan de keelstreek en gaat vervolgens over in helder geel. Het rood op de kop loopt tot achter de ogen. De bovenzijde is vaal olijfgroen, de onderzijde wit met een brede bruingrijze dwarsbandering. Onderstaartdekveren zijn effen wit.

Pytilia melba soudanensis.

Herkomst: Van Soedan door Oost Oeganda naar Noordwest Kenia en Zuidwest Tsjaad.
Beschrijving: Vertoont op het kopje rode bevedering tot onder de ogen. De gele keelstreek is soms met een rode, soms met een groene waas bedekt. De bandering aan de onderzijde gaat bijna over in een druppeltekening. In de vleugeltekening is wat oranje kleur aanwezig.

Pytilia melba jessiei.

Herkomst: Oost Ethiopië.
Beschrijving: Lijkt veel op *Pm. citerior* maar heeft een zeer dichte bruingrijze bandering op de buik doorlopend tot op de onderstaartdekveren. Op de borststreek gaat de bandering over in een druppeltekening.

Pytilia melba percivali.

Herkomst: Hooglanden van Kenia en Tanzania.
Beschrijving: Veel wit op de buikstreek, onduidelijke druppelt (vlek)tekening op de borst en een heidergele keelstreek. Onderzijde brede donkere bandtekening en effen witte onderstaartdekveren.

Pytilia melba belli.

Herkomst: Oeganda, Oost Zaire tot Malawi.
Beschrijving: De gele keelstreek vertoont een rode waas. Vrijwel geen wit op de buik en een brede donkere bandtekening tot op de staart.

Pytilia melba thermnophila.

Herkomst: Oost Mozambique, Oost Natal.
Beschrijving: Donkergekleurd met erg weinig wit aan de buik. De onderzijde is zeer dicht met dwarsbanden bezet, onderstaartdekveren cremekleurig. Het mannetje heeft een donkere snavel en een okerachtig olijfgelke keelstreek.

Pytilia melba melba.

Herkomst: Zaire, Tanzania tot Namibië en Transvaal.
Beschrijving: Een zeer contrastrijke bandtekening op de onderzijde. Keelstreek donker en de onderstaartdekveren geelwit.

Pytilia melba hygrophila.

Herkomst: Noordoost Zambia, Noord Malawi.

Literatuur: Thieme's Voliëreboek en het werk Prachtvinken van F. Robillier

Wiener astrilde



Melba astrilde





Volière voor Aeneas

In het verpleeghuis Aeneas te Breda bevinden zich nogal wat vogelkooien met bewoners van velerlei pluimage.

Deze worden door de mensen, die hier verpleegd worden, meegebracht. Doordat, ondanks de goede verzorging, toch wel mensen overlijden, blijven de vogels veelal onverzorgd achter. Ongeveer vier jaar geleden heb ik vrijwillig de taak op mij genomen, deze dieren te verzorgen. Zodoende verblijf ik enige uren per week in het verpleeghuis.

In de loop van de tijd hoorde ik stemmen opgaan, om in de tuin iets met vogels te doen. Mij werd door de directie om advies gevraagd, waarop ik het idee heb geopperd, om een volière te bouwen. Thuis ben ik gaan knutselen en heb ik een maquette gemaakt van een volière, waarvan de werkelijke maten moesten gaan worden: lang 19 meter, breed 4,50 meter en hoog 2 meter.

Deze maquette heb ik aan de directie getoond en die was bijzonder enthousiast. Maar nu kwam het punt: hoe realiseren wij dit?

Men wilde een prijsopgaaf en weten wie de bouw ging realiseren. Ik heb mijn vogelvrienden van de vogelvereniging "SIVO" te Breda gevraagd of zij bereid waren hun vrije tijd te besteden aan de bouw van een volière. Dit was geen probleem. Meteen waren acht mensen bereid hun vrije zaterdag op te offeren. Hierop ben ik teruggegaan naar de directie met de bereidwilligheidsverklaring van de vogelvrienden van "SIVO" en een begroting van de kosten.

De directie ging na rijp beraad akkoord met het geheel.

Dus wij konden beginnen.

Eerst werd al het materiaal aangeschaft. Vol goede moed stonden wij op zaterdag 9 maart 1985, om 09.00 uur gereed om ongeveer 42 meter fundering op een diepte van 0,40 meter uit te graven. Maar wij kwamen niet verder dan het uitzetten van waar de fundering moest komen, want de vorst zat nog stevig in de grond.

Vol goede moed zijn wij de volgende zaterdag verder gegaan. Wij hebben de

fundering uitgegraven en volgestort. Vervolgens werd hierop een muurtje van 0,45 meter gemetseld. Er werden 220 meter stalen buizen, vierkant profiel van 3 bij 3 centimeter voor het geraamte, schoongemaakt, gegrondlaakt en gelast.

Tussen de maartse buizen door kon het geraamte op het muurtje worden bevestigd met bouten van 15 centimeter lang. Nu kon het staal worden afgelakt met een groen kleurtje. Toen dit droog was, werd hierom 150 m³ gaas aangebracht.

In de volière werd een vijver gestort van beton en bewapend met betonijzer. De lengte is drie meter en de breedte 1,50 meter. De binnenkant van de vijver werd hemelsblauw geverfd. In de volière werden zitstokken en een automatische drink- en eetfontein aangebracht. Rondom de volière werd 1 meter beplant. Hieromheen werd een asfaltpad van 1,50 meter gelegd.

Als laatste werd het reeds aangekochte pluimvee in de volière losgelaten, te weten: 4 fazanten, 4 ganzen, 4 duiven, 6 mandarijneenden en sierhanen.

Het is inmiddels 18 mei 1985. Het karwei is geklaard.

Bij deze wil ik de harde werkers van de vogelvereniging "SIVO" uit Breda bedanken. Zeker wil ik ook de directie van het verpleeghuis Aeneas bedanken voor het vertrouwen, dat zij "SIVO" hebben geschonken met de bouw van deze volière.

Tot slot wil ik de bewoners van het verpleeghuis Aeneas en alle personeelsleden van Aeneas en het Diaconessenziekenhuis veel plezier en kijkgenot toewensen.

Wout Akkermans.

Volière Leeuwarden

Sinds maart van dit jaar beschikt het Bejaarden Centrum "NY Dekama" te Weidum in Friesland over een volière. Op de binnenplaats van het complex, waar reeds een mooie vijver was aangelegd, werd door tussenkomst van Natuurzang te Leeuwarden een volière geplaatst.

Aan de hand van technische tekeningen van de voorzitter van Natuurzang, de heer Joh. v. Dijk, werd door de plaatselijke timmerman de volière in elkaar gezet.

"Vogeltechnisch" wordt de zaak begeleid door de 2e voorzitter van genoemde vereniging, de heer J. Groenewoud, uit het naburige Mantgum.

De volière bewoners bestaat uit koppels Jap. Nachtegalen, Mantelkardinalen, Grote Mosambiquesijzen, Pagodespreuwen, Soldatenspreuwen.

Als de weersomstandigheden het toelaten, vertoeven de oudjes graag op de binnenplaats, om van dit stukje natuur te genieten.

De dagelijkse verzorging is in handen van de kok van het Tehuis, de heer Johan Hoekstra. Een beter kosthuis konden de vogels zich dan ook niet wensen!



De volière van de maand

Op mijn 15e jaar, zo schrijft ons A. Steltenpool, J. Kwastlaan 46 in het Noordhollandse Wognum, kwamen de eerste vogels in een kleine houten volière die ik bij vader thuis bouwde. Toen ik in 1976 trouwde, verhuisde de volière mee. Bewust kweken is er tot nu toe eigenlijk nooit bijgeweest. De tijd ontbreekt mij om in broedkooien de juiste stellen te koppelen. In 1979 sloot ik mij aan bij de vogelvereniging VoVos te Opmeer en in datzelfde jaar werd ik secretaris van die afdeling. Met een uitstekend samenwerkend bestuur groeide onze vereniging uit tot bijna 90 leden. Door dit al werd ik ook wat aangespoord en de lering kwam toch met de jaren. In 1982 werd ik kampioen open klas met een napoleonetje en in 1983 werd ik kampioen met een eigen kweek chinese dwergkwartel. Aangespoord hierdoor, besloot ik in 1984 een complete nieuwe volière te bouwen. Tussen werk en vereniging door, bouwde ik met vrienden een geheel stenen vogelverblijf met aansluitend een buitenvlucht van Azobé hardhout 5 x 10 cm. Dubbel gaas omspant de totale vlucht zodat de katten geen onheil kunnen aanrichten. De lengte van het totale vogelverblijf is 6 m, de breedte 2,25 m en de hoogte ongeveer 2 m. Achter aan de vlucht is een kleine uitbouw van 75 cm zodat ik vanuit de woning de vogels kan zien. Het nachtverblijf is 2 m x 2,25 m. Het hele bouwwerk rust op een van straatstenen gemetselde fundering



en het dak is afgedekt met polyester golfplaten. De afvoer is aangesloten op de onder het huis lopende aanrechtafvoer. Mijn enigste fout in het oorspronkelijke ontwerp is het enkelwandige nachthok. Met de natte herfst sloeg er veel water door en zaten de vogels in de drup. Door licht bij te verwarmen, de muur te behandelen met een anti vocht-doorlatend middel, het dak van buitenaf te isoleren met tempex en de achtermuur te isoleren met tempex en af te timmeren met gipsplaten heb ik het een en ander verholpen. Nu is het een droge

ruimte geworden maar sommige kanaries hebben er wel bronchitis aan overgehouden. Als vogels houd ik witte valkparkieten, een japanse nachtegaal man, goudmussen, kwartels en diamantduifjes alsmede een tiental strogele kanaries. Echt bewust kweken doe ik nog steeds niet, alhoewel ik probeer om met enkele goudgele mannen tot goudgele kanaries te komen. De liefhebberij, het houden van vogels, is voor mij net als voor zo velen het belangrijkste.

KORTE BERICHTEN

ALGEMENE VERGADERING 1986

De algemene vergadering 1986 zal, voor de districten, worden gehouden op 2 of 3 mei en voor de afgevaardigden van de districten op 24 mei in het jaarbeurscongrescentrum te Utrecht. Aftredend van het dagelijks bestuur is de bondsvoorzitter, de heer W.J. Mulder, hij stelt zich herkiesbaar.

Voorstellen voor deze algemene vergadering dienen uiterlijk op 31 december a.s. te zijn ingediend op het bondsbureau. Tot laatstgenoemde datum is het ook mogelijk om op de reglementair voorgeschreven wijze eventuele kandidaten voor de functie van bondsvoorzitter voor te dragen.

LEDENWERVING

In de periode van 1 april tot 1 oktober zijn er netto 604 nieuwe afdelingsleden ingeschreven, een mooi resultaat. De ledenstand is nu niet minder dan 46.109 afdelingsleden hetgeen er weer ruim 300 meer zijn dan per 1 oktober vorig jaar. Aan 191 afdelingen zijn in totaal 247 bekertjes verzonden. Het district Noord Holland behaalde de grootste ledenwinst en ook dat is met een fraaie beker gehonoreerd. Proficiat! Maar, beste mensen, we gaan wel door of er nu bekertjes te verdienen zijn of

niet, dat maakt niet uit. Er zijn nog tal van vogelliefhebbers die nog geen lid van een afdeling zijn. Succes.

CONTRIBUTIE

Wij verzoeken de heren penningmeesters, de resterende contributie voor het jaar 1986, zo dit nog niet is gedaan, over te maken op de bank- of girorekening van de bond. De bondscontributie bedraagt f 6,- per lid per kwartaal; jeugdleden tot 18 jaar f 3,- per lid per kwartaal. Voor 1986 blijft de contributie voor het vierde achtereenvolgende jaar ongewijzigd.

BONDSKAMPIOEN

De sluiting van de inschrijving is MAANDAG TWEE DECEMBER a.s., zorg dat uw inschrijving ruimschoots op tijd binnen is. Zie de inlage van het oktobernummer.

TT-AGENDA

Afd. Ooststellingwerf houdt de tentoonstelling in gebouw Het Anker, Jan Frankensingel te Oosterwolde. De afdeling Willemstad NBr keurt op 27 nov. Afd. Drunen van 6 t/m 8 december.